

D 1 Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland

1 kap. Inledande bestämmelser

1 §. Kommunal självstyrelse

Landskapet Åland är indelat i självstyrande kommuner av vilka Mariehamn är stad.

Bestämmelser om kommunindelning finns i landskapslagen (1997:76) om tillämpning i landskapet Åland av vissa lagar om kommunindelning.

Kommunerna handhar de uppgifter som enligt grunderna för den kommunala självstyrelsen ankommer på dem.

Se D 3, Landskapslag (1997:76) om tillämpning i landskapet Åland av vissa lagar om kommunindelning.

2 §. Kommunmedlemmar

Medlem av en kommun är

1) den som har kommunen som sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994),

2) en juridisk person som har hemort i kommunen samt

3) den som äger eller besitter fast egendom i kommunen.

Se Om 203 FL II.

3 §. Kommunens uppgifter

Kommunen skall handha de uppgifter som den åtagit sig med stöd av den kommunala självstyrelsen och som den ålagts genom lag. Kommunen kan genom avtal åta sig att handha även andra offentliga uppgifter. Kommunen kan handha sina lagstadgade uppgifter själv, tillsammans med andra kommuner eller genom att beställa tjänster från andra tjänsteproducenter.

Kommunen skall i all sin verksamhet sträva efter att främja kommuninvånarnas välfärd och en ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling inom kommunen.

Kommunerna får inte ges nya uppgifter eller skyldigheter eller fräntas uppgifter eller rättigheter på annat sätt än genom lag.

4 §. Förhållandet mellan landskapsregeringen och kommunerna

Landskapsregeringen övervakar att kommunerna och kommunalförbunden iakttar gällande lagstiftning.

Landskapsregeringen skall tillförsäkra kommunerna möjlighet att delta i beredningen av lagstiftning som rör kommunerna och av andra frågor som är av stor betydelse för den kommunala förvaltningen och ekonomin.

2 kap. Kommunens förvaltning

5 §. Organisering av förvaltningen

Kommunen fattar beslut om hur dess förvaltning skall organiseras med beaktande av bestämmelserna i denna lag.

6 §. Kommunens organ

Kommunens beslutanderätt utövas av fullmäktige. Beredning, förvaltning och verkställighet handhas av styrelsen samt nämnder, kommittéer och direktio-

ner. I denna lag avses med fullmäktige kommunfullmäktige eller stadsfullmäktige och med styrelsen kommunstyrelsen eller stadsstyrelsen.

7 §. Delegering av beslutanderätt

Fullmäktige kan delegera beslutanderätt till kommunens övriga organ, till en enskild förtroendevald eller till en tjänsteman.

Fullmäktige kan besluta att en kommunal myndighet som avses i 1 mom. har rätt att delegera beslutanderätt.

8 §. Instruktioner

Fullmäktige kan anta instruktioner för styrelsen, nämnderna och kommittéerna.

9 §. Förvaltningsstadga

Fullmäktige skall anta en förvaltningsstadga. I förvaltningsstadgan skall finnas bestämmelser om

1) de kommunala förvaltningsorganens sammanträden,

2) uppgifter för organens ordförande,

3) inkallande av ersättare,

4) tillfällig sammanträdesordförande,

5) rätt för andra än ledamöterna i ett organ att närvara och yttra sig vid ett organs sammanträden,

6) föredragning,

7) förande, justering och meddelande om framläggande av protokoll,

8) undertecknande av kommunala handlingar,

9) lösen för handlingar,

10) hur kommunen skall fullgöra sin informations-skyldighet,

11) förfarandet när en underordnad myndighets ärende tas upp till behandling av det organ som delegerat ärendet,

12) kommunens ekonomiska förvaltning,

13) granskning av förvaltningen och ekonomin,

14) fullmäktiges verksamhet i de avseenden den inte i övrigt regleras i stadgan,

15) behandlingen av fullmäktiges motioner och hemställningsklämmor samt

D 1 Kommunallag (1997:73)

16) övriga angelägenheter som fullmäktige finner nödvändiga att reglera närmare.

10 §. Upphävd (2004/25).

11 §. Ordningsstadga

För att främja allmän ordning och säkerhet kan fullmäktige anta en ordningsstadga.

Bötesstraff kan utsättas som påföljd för överträdelser av en ordningsstadga (ordningsförfärd).

Innan kommunen antar eller ändrar en ordningsstadga skall kommunen inhämta landskapsregeringens utlåtande.

Böter för ordningsstadgeförfärd får inte omvandlas till fängelsestraff.

12 §. (2008/14) *Kommunala tillkännagivanden*

I varje kommun skall finnas en anslagstavla för kommunala tillkännagivanden.

Kommunala tillkännagivanden görs offentliga genom att de utan dröjsmål sätts upp på kommunens anslagstavla och vid behov även på något annat sätt som kommunen fattat beslut om. Vid tillkännagivandet skall bestämmelserna om offentlig delgivning i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iaktas i tillämpliga delar.

Kommunens anslagstavla skall vara placerad så att allmänheten har tillgång till den även utom tjänstetid.

13 §. Kommunala avgifter

Fullmäktige fastställer grunderna för de avgifter som skall bäras upp för kommunens tjänster och andra prestationer och grunderna för när kommunen kan avstå från att bära upp avgift för en tjänst eller prestation.

14 §. Rätt till avvikelser från lag

Landskapsregeringen kan, i syfte att effektivisera den kommunala förvaltningen, öka den kommunala självbestämmanderätten eller decentralisera beslutsfattandet, på ansökan bevilja en kommun eller ett kommunalförbund rätt att avvika från bestämmelserna i en landskapslag eller -förfordning.

Rätten att avvika kan gälla

1) delegering av beslutanderätt från en landskapsmyndighet till ett kommunalt organ,

2) befrielse från skyldigheten att underställa landskapsregeringen ett beslut för fastställelse samt

3) avvikelser från särskilda bestämmelser inom ett sakområde.

Om ett ärende är anhängigt då rätt att avvika från bestämmelser i landskapslag eller -förfordning beviljas, skall ärendet avgöras enligt de bestämmelser som gällde vid tidpunkten för landskapsregeringens beslut.

3 kap. Allmänna bestämmelser om de förtroendevalda**15 §. Förtroendeuppdrags giltighetstid**

En förtroendevald skall handha sitt uppdrag under den tid för vilken han eller hon valts och även efter denna tid, tills någon annan har valts till uppdraget. Om ett förtroendeuppdrag blir ledigt under pågående mandattid skall en ny innehavare av förtroendeuppdraget utses för den återstående mandattiden.

En förtroendevald skall också handha sitt uppdrag till dess saken slutligt avgjorts, om

1) valet av innehavare av förtroendeuppdraget har överklagats,

2) befrielse eller avsked inte har beviljats eller

3) fullmäktiges valbeslut av någon annan orsak inte kan verkställas.

16 §. Förlust av valbarhet

Om en ledamot i ett kommunalt organ förlorar sin valbarhet förfaller förtroendeuppdraget genast och fullmäktige skall konstatera att ledamoten har avgått från sitt uppdrag.

En ledamot som för högst sex månader handhar ett uppdrag som innebär en inskränkning av valbarheten till ett kommunalt förtroendeuppdrag förlorar inte sin valbarhet men får inte verka som ledamot under den tid det tillfälliga uppdraget varar.

17 §. Avsked och befrielse från förtroendeuppdrag

En förtroendevald som visar giltigt skäl skall beviljas avsked från uppdraget.

Avsked beviljas av fullmäktige, utom för ledamöterna i en kommitté som beviljas avsked av styrelsen.

Den som utsetts till ledamot i landskapsregeringen skall på egen begäran befrias från ett fullmäktigeuppdrag för den tid uppdraget i landskapsregeringen varar.

18 §. Återkallande av förtroendeuppdrag

Fullmäktige kan under mandatperioden återkalla uppdragen för ledamöterna i kommunens eller ett kommunalförbunds organ eller i ett organ som är gemensamt för flera kommuner, om de eller någon av dem inte längre åtnjuter fullmäktiges förtroende.

Beslut om återkallande av uppdrag gäller alla ledamöter i organet eller, då fråga är om ett kommunalförbunds organ och ett för flera kommuner gemensamt organ, alla de ledamöter fullmäktige valt till organet.

19 §. Felaktigt förfarande i förtroendeuppdrag

Om det på sannolika grunder kan misstänkas att en förtroendevald i sitt uppdrag gjort sig skyldig till tjänstebrott eller handlat i strid med sina skyldigheter på något annat sätt, skall styrelsen kräva en förklaring av den förtroendevalda och vid behov anmäla saken till fullmäktige. Styrelsen skall utan dröjsmål göra en brottsanmälan om det är fråga om ett uppenbart tjänstebrott.

Fullmäktige kan avstänga en förtroendevald från uppdraget under den tid undersökning eller rättegång pågår med anledning av ett på sannolika grunder misstänkt tjänstebrott.

20 §. Skiljande från förtroendeuppdrag

Om en förtroendevald döms till minst sex månaders fängelse för ett brott, vars art eller det sätt på vilket det begåtts visar att denna brustit i fråga om den respekt uppdraget förutsätter, kan fullmäktige skilja den förtroendevalda från uppdraget. Ärendet får behandlas först då domen vunnit laga kraft.

21 §. Rätt till upplysningar

En förtroendevald har rätt att ta del av handlingar som förvaras hos kommunens myndigheter och att i

övrigt erhålla uppgifter och upplysningar av myndigheterna.

Uppgifter om innehållet i handlingar som enligt landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet inte är offentliga eller som bör hemlighållas får ges ut endast om de är nödvändiga för beslutsfattandet i ett kommunalt organ där den förtroendevalda är ledamot eller ersättare.

Se C 4, Landskapslag (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet.

22 §. Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas

1) sammanträdesarvode,

2) ersättning för förlorad inkomst samt för kostnader som föranleds av förtroendeuppdraget, såsom ersättning till vikarie, utgifter för barnomsorg och andra motsvarande kostnader, samt

3) ersättning för resekostnader och dagtraktamente.

Till en förtroendevald kan även betalas arvode för en viss tid eller för ett särskilt förtroendeuppdrag.

Fullmäktige fastställer grunder för arvoden och ersättningarna.

4 kap. Allmänna bestämmelser om de kommunala organen

23 §. Beslutförhet

Fullmäktige är beslutfört då minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande. Om antalet närvarande ledamöter understiger två tredjedelar till följd av att en eller flera av de närvarande ledamöterna är jäviga i ett ärende, är fullmäktige ändå beslutfört i ärendet.

Styrelsen, en nämnd, en kommitté och en direktionsstyrelse är beslutfört då minst hälften av ledamöterna är närvarande.

24 §. Behandling av ärenden

När ett ärende föredragits skall ledamöterna i organet ges tillfälle att yttra sig. Ett yrkande på att ett ärende skall återremitteras till det beredande organet eller bordläggas skall avgöras genast då diskussionen avslutats.

För ett beslut om återremiss krävs att det biträds av minst hälften av de närvarande ledamöterna.

För ett beslut om bordläggning krävs att det biträds av minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna. För att fatta beslut om bordläggning av ett ärende gällande val eller ett tidigare bordlagt ärende krävs det dock att beslutet biträds av minst hälften av de närvarande ledamöterna. Ärendet skall bordläggas till nästa sammanträde om inte organet beslutar om en annan tidpunkt.

Om organet är enigt i ett ärende eller om ett motförslag inte har vunnit understöd skall ordföranden konstatera att beslut har fattats i ärendet och vilket beslutet är. I annat fall skall ordföranden konstatera att omröstning skall förrättas och ange omröstningspropositioner.

25 §. Omröstning

Ordföranden skall lägga fram en omröstningsproposition som kan besvaras med ja eller nej. Om flera omröstningar skall förrättas skall de förslag som avviker från det förslag som ligger till grund för behand-

lingen ställas mot varandra först, med början från de förslag som avviker mest. Sedan ställs det vinnande av dessa förslag och det förslag som ligger till grund för behandlingen mot varandra. Sist ställs det vinnande av dessa förslag och ett förslag som endast gäller förkastande av det förslag som ligger till grund för behandlingen mot varandra. Ordföranden kan besluta om avvikelser från denna ordningsföljd om vägande skäl talar för en annan ordningsföljd.

Omröstning förrättas öppet och verkställs efter uppdrag om inte fullmäktige i förvaltningsstadgan beslutat att annat tillvägagångssätt kan tillämpas. Som beslut gäller det förslag som har fått flest röster. Vid lika röstetal vinner det förslag som ordföranden har röstat för. Ordföranden skall efter omröstningen konstatera att beslut har fattats i ärendet och vilket beslutet är.

26 §. Val

Vid val utses den eller de som fått flest röster. Vid lika röstetal avgör lotten.

Ett val skall vara proportionellt om två eller flera personer skall utses och proportionellt val begärs av så många ledamöter som tillsammans kan besätta minst en av de poster valet gäller. Vid proportionella val skall landskapslagen (1970:39) om lagtingsval och kommunalval iakttagas i tillämpliga delar. Fullmäktige skall vid sitt första sammanträde efter nyval utse minst tre ledamöter som fungerar som centralnämnd under fullmäktiges mandattid.

Ersättare utses vid samma valförrättning som de ordinarie ledamöterna. Då en personlig ersättare utses skall den föreslagna ordinarie ledamoten och den föreslagna ersättaren ställas upp tillsammans. Om ersättarna inte är personliga blir de valda som fått de flesta rösterna eller de högsta jämförelsetalen.

Ett proportionellt val skall förrättas med slutna sedlar. Detsamma gäller majoritetsval om någon ledamot yrkar på det.

Se B 3, Landskapslag (1970:39) om lagtingsval och kommunalval.

27 §. Sammanträdes offentlighet

Fullmäktiges sammanträden är offentliga om inte fullmäktige beslutar att behandlingen av ett visst ärende inte skall vara offentlig.

Övriga kommunala organs sammanträden är offentliga endast om organet beslutar det.

28 §. Protokoll

Vid de kommunala organens sammanträden skall föras protokoll. Över en enskild förtroendevalds och en tjänstemans beslut behöver protokoll inte föras om beslutet dokumenteras på annat sätt.

Fullmäktiges, styrelsens och en nämnds protokoll skall efter justeringen hållas offentligt framlagt tillsammans med en besväransvisning eller en anvisning om rättelseyrkande. Platsen och tidpunkten för framläggandet skall på förhand meddelas på kommunens anslagstavla.

Övriga kommunala myndigheters protokoll skall hållas framlagda om myndigheten beslutar det.

29 §. Reservation

Den som deltagit i beslutsfattandet i ett kommunalt organ och då lagt fram ett motförslag eller röstat mot

D 1 Kommunallag (1997:73)

beslutet har rätt att reservera sig mot beslutet. Den som föredrar ärendet har rätt att reservera sig mot ett beslut som avviker från beslutsförslaget.

En reservation kan motiveras skriftligen. En skriftlig motivering skall lämnas senast då protokollet justeras och skall fogas till protokollet.

En ledamot eller en föredragande som reserverat sig är inte ansvarig för beslutet.

5 kap. Kommunmedlemmarnas rätt till inflytande**30 §. Rösträtt i kommunalval (1998/19)**

Rösträtt i kommunalval som förättas i kommunen har den som

- 1) fyller 18 år senast på valdagen,
- 2) den 1 september valåret har kommunen som sin hemkommun enligt lagen om hemkommun och
- 3) har åländsk hembygdsrätt. (1998/19)

Rösträtt har i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1997:63) om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsrätt även den som inte har åländsk hembygdsrätt men som under ett år närmast före valdagen utan avbrott haft en kommun i landskapet som sin hemkommun och som uppfyller kraven i 1 mom. 1 och 2 punkten. (2007/11)

Se D 2, Landskapslag (1997:63) om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsrätt.

30a §. (2007/11) Rösträtt i kommunal folkomröstning

Rösträtt i en rådgivande kommunal folkomröstning som förättas i kommunen har den som

- 1) fyller 18 år senast på röstningsdagen,
- 2) har kommunen som sin hemkommun enligt lagen om hemkommun den dag fullmäktige fattar beslut om att ordna folkomröstningen och
- 3) har åländsk hembygdsrätt.

Rösträtt har även den som saknar åländsk hembygdsrätt men uppfyller i 1 mom. 1 och 2 punkten angivna kriterier och som har haft en kommun i landskapet som hemkommun under ett år närmast före röstningsdagen.

31 §. Möjligheter att delta och påverka

Fullmäktige skall ge kommunmedlemmarna och dem som utnyttjar kommunens tjänster möjligheter att delta i och påverka kommunens verksamhet.

Kommunerna kan främja möjligheten att delta och påverka genom att informera om kommunens angelägenheter, ordna diskussionsmöten och ge kommunmedlemmarna vägledning då de tar egna initiativ.

32 §. Initiativrätt

Kommunmedlemmarna har rätt att komma med initiativ till kommunen i frågor som gäller kommunens verksamhet. Initiativtagarna skall informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av ett initiativ.

Styrelsen skall minst en gång om året underrätta fullmäktige om de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges behörighetsområde och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen.

33 §. Information

Kommunen skall informera kommunmedlemmarna om ärenden som är anhängiga i kommunen, planer som

gäller sådana ärenden, behandlingen av ärendena samt hur de avgjorts och deras effekter. Kommunen skall vid behov göra upp översikter över frågor som gäller kommunens service, ekonomi, miljövard och markanvändning. Kommunmedlemmarna skall också ges information om det sätt på vilket frågor och åsikter om ärendena kan framföras till beredarna och beslutsfattarna.

När skötseln av någon av kommunens uppgifter har anförtrotts en sammanslutning eller en stiftelse, skall kommunen på lämpligt sätt ge kommunmedlemmarna tillräcklig information om verksamheten.

34 §. Kommunal folkomröstning

Fullmäktige kan besluta att en folkomröstning skall ordnas om en fråga som hör till kommunens uppgifter. En folkomröstning är rådgivande.

Alla röstberättigade har lika rösträtt. Omröstningen är hemlig.

35 §. Initiativ till folkomröstning

Om minst fem procent av kommunens röstberättigade invånare har tagit initiativ till en folkomröstning skall fullmäktige utan dröjsmål avgöra om en folkomröstning enligt initiativet skall ordnas.

6 kap. Fullmäktige**36 §. Valbarhet till fullmäktige**

Valbar till ledamot i fullmäktige är den som har kommunen som sin hemkommun och som har rösträtt i kommunalval i någon kommun i landskapet.

Valbar till ledamot i fullmäktige är inte

- 1) den som står under förmynderskap,
- 2) ledamot i Ålands förvaltningsdomstol samt
- 3) den som är anställd hos kommunen i en ledande uppgift inom kommunstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde.

Som kandidat vid val av fullmäktige får endast den ställas upp som skriftligen gett sitt samtycke till att motta fullmäktigeuppdraget.

37 §. Val av ledamöter

Kommunernas fullmäktige utses för fyra kalenderår i sänder genom omedelbara, hemliga och proportionella val. Alla röstberättigade kommunmedlemmar har en röst. Bestämmelser om kommunalval finns i landskapslagen om lagtingsval och kommunalval.

38 §. Antal ledamöter

Antalet fullmäktigeledamöter som skall väljas bestäms i förhållande till kommunens invånarantal på valårets första dag enligt följande:

Invånarantal	Antal fullmäktigeledamöter
högst 500	11
501 - 1.000	13
1.001 - 2.000	15
2.001 - 3.000	17
3.001 - 4.000	19
4.001 - 6.000	21
6.001 - 10.000	25
över 10.000	27

Fullmäktige kan före utgången av april månad under valåret besluta att antalet ledamöter som väljs skall vara högre eller lägre än vad som följer av 1 mom. Antalet ledamöter skall alltid vara udda och får inte understiga nio. Landskapsregeringen skall underrättas om ändringar av antalet ledamöter.

39 §. Ersättare

För ledamöterna i fullmäktige utses ersättare. Antalet ersättare för varje lista uppgår till två gånger antalet ledamöter som valts från listan om antalet kandidater är tillräckligt. Om ett tillräckligt antal ersättare inte kan utses från en lista som hör till ett valförbund skall ersättare utses från andra listor i valförbundet. I övrigt skall ersättare utses i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen om lagtingsval och kommunalval, dock så att 64 § 2 mom. inte skall tillämpas.

Har en ledamot förlorat sin valbarhet, befriats från uppdraget eller avlidit övertas uppdraget för den återstående mandattiden av den i ordningen förste ersätaren enligt bestämmelserna i 1 mom. Finns ingen sådan ersättare skall bestämmelsen i 64 § 2 mom. landskapslagen om lagtingsval och kommunalval tillämpas.

40 §. Val av presidium

Fullmäktige väljer bland sina ledamöter ett presidium som består av en ordförande och högst två vice ordförande. Väljs två vice ordförande skall en förste och en andre vice ordförande utses. Presidiet väljs för ett år i sänder. Hela presidiet utses vid samma valförättning.

Presidiet skall väljas vid kalenderårets första sammanträde. Den ledamot som längst innehaft ett fullmäktigeuppdrag i kommunen utövar ordförandeskapet tills valförrättningen har slutförts. Om flera av ledamöterna tillhört fullmäktige lika lång tid, utövas ordförandeskapet av den ledamot som är äldst av dessa.

41 §. Sammanträden

Fullmäktige beslutar om vilka dagar sammanträden skall äga rum. Fullmäktige skall även sammanträda då styrelsen eller minst en fjärdedel av fullmäktiges ledamöter begär det för ett visst ärende eller då fullmäktiges ordförande anser att det behövs.

42 §. Kallelse

Fullmäktige sammankallas av fullmäktiges ordförande eller vid förhinder för denna av vice ordföranden. Vid förhinder för hela presidiet kan fullmäktige sammankallas av styrelsens ordförande, som också utfärdar kallelse till ett nyvalt fullmäktiges första sammanträde.

Kallelse till sammanträde jämte handlingar skall sändas till ledamöterna minst sju dagar före sammanträdet, om inte fullmäktige i förvaltningsstadgan beslutar om en kortare tid. Inom samma tid skall sammanträdet kungöras på det sätt som bestäms i 12 §.

Om fullmäktige avbrutit sitt sammanträde och fastställt dag och tidpunkt då sammanträdet skall fortsätta behöver en ny kallelse inte utfärdas.

43 §. Jäv och annat förhinder

En ledamot i fullmäktige får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten

själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

En ledamot som är förhindrad att handha sitt fullmäktigeuppdrag eller som på grund av jäv inte kan delta i beslutsfattandet i ett visst ärende skall utan dröjsmål meddela detta till kommunens kansli.

En jävig ledamot skall själv anmäla jäv. Fullmäktige avgör vid behov om jäv föreligger. Även den ledamot jävsfrågan berör skall delta i detta avgörande.

44 §. Förutsättningar för behandling av ärenden

Fullmäktige kan endast handlägga ärenden som nämnts i kallelsen till sammanträdet och som i enlighet med bestämmelserna i denna lag beretts av styrelsen eller ett beredningsorgan som avses i 45 §.

Om ett ärende enligt en uttrycklig bestämmelse skall handläggas vid ett särskilt sammanträde, skall ärendet handläggas vid det sammanträdet även om inte detta nämnts i kallelsen. Fullmäktige kan besluta att handlägga även andra ärenden som inte nämnts i kallelsen. Ett ärende som skall beredas och som inte har beretts av styrelsen eller annat beredningsorgan kan handläggas endast om fullmäktige enhälligt beslutar det.

45 §. Utskott

Fullmäktige kan bland sina ledamöter tillsätta utskott för att bereda ett visst ärende, för att avge utlåtande och för att granska förvaltningen.

Fullmäktiges presidium har rätt att närvara vid utskottens sammanträden.

46 §. Motion

En ledamot i fullmäktige som vill att fullmäktige skall behandla ett visst ärende kan väcka motion.

Då ärendet behandlas i fullmäktige skall motionens första undertecknare beredas tillfälle att yttra sig varefter ärendet skall remitteras till styrelsen eller ett annat organ för beredning.

Ärendet skall beredas så att fullmäktige kan fatta beslut i ärendet inom ett år efter att motionen väckts. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid skall detta meddelas till fullmäktige inom utsatt tid tillsammans med det som framkommit vid beredningen. Fullmäktige kan besluta att avskryva motionen från vidare behandling.

7 kap. Styrelsen

47 §. Valbarhet till styrelsen

Valbar till ledamot i styrelsen är den som har kommunen som sin hemkommun och som har rösträtt i kommunalval i någon kommun i landskapet.

Valbar till ledamot i styrelsen är inte

- 1) den som står under förmyndarskap,
- 2) en ledamot i Ålands förvaltningsdomstol,
- 3) en avdelningschef vid Ålands landskapsregerings centrala ämbetsverk,
- 4) den som är anställd hos kommunen inom kommunens centralförvaltning och som lyder under kommunstyrelsen,
- 5) den som är anställd hos kommunen och som är föredragande i en nämnd eller annars svarar för be-

D 1 Kommunallag (1997:73)

redningen av ärenden som kommer att behandlas av kommunstyrelsen samt

6) ordföranden i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ för en organisation som har hand om bevakningen av personalens intressen i kommunen. Valbar är inte heller den som i egenskap av förhandlare för organisationen eller i annan motsvarande egenskap ansvarar för intressebevakningen.

Den som är ledamot eller ersättare i fullmäktige kan inte samtidigt vara ledamot eller ersättare i styrelsen förutom då fullmäktige tillträtt efter nyval och en ny styrelse ännu inte har utsetts.

Den som är medlem av landskapsregeringen kan inte samtidigt vara ledamot eller ersättare i styrelsen.

En ledamot i fullmäktige eller landskapsregeringen får utses till ledamot eller ersättare i styrelsen endast om denna lämnat skriftligt samtycke därtill.

Majoriteten av ledamöterna i styrelsen får inte vara personer som är anställda av kommunen.

48 §. Tillsättande av styrelse

Fullmäktige tillsätter en styrelse vid ett sammanträde som fullmäktige håller i januari. Antalet ledamöter skall vara minst fem.

Ledamöterna och personliga ersättare för dem utses för två år åt gången.

Bland dem som utsetts till ledamöter i styrelsen utser fullmäktige ett presidium, bestående av en ordförande och en eller två vice ordförande. Hela presidiet utses vid samma valförrättning.

49 §. Uppgifter

Styrelsen ansvarar för kommunens förvaltning och ekonomi.

Styrelsen skall bevaka kommunens intressen, företräda kommunen och föra kommunens talan, om inte fullmäktige beslutar annat.

Styrelsen skall bereda och verkställa fullmäktiges beslut samt övervaka att besluten är lagliga, utom i ärenden som rör fullmäktiges inre organisation samt val av styrelse och revisorer.

50 §. (2008/14) Jäv

För ledamot i styrelsen gäller de jävsregler som finns i förvaltningslagen för landskapet Åland.

8 kap. Kommunens övriga förvaltningsorgan**51 §. Nämnder**

Fullmäktige tillsätter de nämnder som enligt lag skall finnas i kommunen och de nämnder som i övrigt behövs för förvaltningen.

Ledamöter och ersättare för dem utses för fullmäktiges mandattid om inte fullmäktige beslutar om en kortare tid eller annan mandattid är föreskriven.

Bland dem som utsetts till ledamöter i en nämnd utser fullmäktige vid samma valförrättning en ordförande och en vice ordförande om inte annat är föreskrivet.

52 §. Direktioner

Fullmäktige kan tillsätta direktioner för inrättningar och affärsverk eller för andra uppgifter.

En direktion tillsätts för fullmäktiges mandattid eller en kortare tid.

Bland dem som utsetts till ledamöter i en direktion utser fullmäktige vid samma valförrättning en ordförande och en vice ordförande.

53 §. Kommittéer

Styrelsen kan tillsätta kommittéer för beredning eller utredning av ett visst ärende eller för att sköta en särskild uppgift.

En kommitté tillsätts för styrelsens mandattid eller en kortare tid. En kommitté som tillsatts för ett särskilt uppdrag verkar tills uppdraget är slutfört om inte styrelsen beslutar att upplösa kommittéen före det.

Bland dem som utsetts till ledamöter i en kommitté utser styrelsen vid samma valförrättning en ordförande och en vice ordförande.

54 §. Valbarhet till nämnder, kommittéer och direktioner

Valbar till ledamot i en nämnd är den som har kommunen som sin hemkommun och som har rösträtt i kommunalval i någon kommun i landskapet.

Valbar till ledamot i en nämnd är inte

- 1) den som står under förmynderskap,
- 2) en ledamot i Ålands förvaltningsdomstol,
- 3) kommundirektören,

4) den som är anställd hos kommunen och lyder under nämnden samt

Valbar till ledamot i en direktion eller kommitté är den som har rösträtt i kommunalval i landskapet, dock inte den som står under förmynderskap.

- 5) upphävd (2003/23),

55 §. Behandling av ett ärende i ett högre organ

Styrelsen och nämnderna kan ta upp ett ärende till behandling som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet och som avgjorts av myndigheten. Ett ärende som inte avgjorts av den underlydande myndigheten får tas upp till behandling endast om särskilda skäl föreligger.

Ett ärende kan tas upp till behandling i det högre organet inom den tid rättelseyrkande skall framställas.

56 §. Jäv

På ledamöterna i en nämnd, direktion eller kommitté tillämpas bestämmelserna i 50 § om jäv för styrelseledamöter.

9 kap. Personal**57 §. (2004/25) Anställningsförhållanden**

Den som är anställd hos kommunen står i ett offentligrättsligt anställningsförhållande (tjänsteman) eller ett privaträttsligt anställningsförhållande (arbetstagarare) till kommunen. Om tjänstemän och arbetstagarare gäller vad som är särskilt föreskrivet.

Kommunens myndighetsuppgifter skall skötas av tjänstemän. Tjänster skall enbart inrättas för myndighetsuppgifter.

Fullmäktige beslutar om inrättande och indragning av tjänster. Om utövande av offentlig makt inte ingår i uppgifterna för en tjänst, skall tjänsten dras in när den blir ledig.

Kommunen kan besluta att ett tjänsteförhållande skall ombildas till ett arbetsavtalsförhållande, om

utövande av offentlig makt inte ingår i uppgifterna för tjänsten och ombildningen inte innebär att tjänstemannens anställningsvillkor försämrans. Innan beslut fattas, skall kommunen ge tjänstemannen skriftlig information om villkoren i arbetsavtalsförhållandet i enlighet med 2 kap. 4 § arbetsavtalslagen (FFS 55/2001) och bereda tjänstemannen tillfälle att höras.

Se Ar 101 FL II.

58 §. Kommundirektör

Kommunens förvaltning, ekonomi och övriga verksamhet kan ledas av en kommundirektör som är underställd styrelsen.

Kommundirektören utses av fullmäktige för viss tid eller tills vidare. Även en person som inte sökt tjänsten kan med sitt samtycke utses till kommundirektör. Om ingen i valet av kommundirektör fått över hälften av de avgivna rösterna, förrättas nytt val mellan de två kandidater som fått flest röster. Den som fått flest röster vid detta val blir vald.

En kommundirektör som förlorat fullmäktiges förtroende kan sägas upp eller förflyttas till andra uppgifter. Frågan väcks på framställning av kommunstyrelsen eller om minst en fjärdedel av ledamöterna i fullmäktige har tagit initiativ därtill. Kommundirektören skall underrättas om grunden för uppsägningen eller förflyttningen och skall beredas tillfälle att bli hörd.

Beslut om uppsägning av kommundirektören fattas av fullmäktige. Beslutet skall anses fattat om det stöds av minst två tredjedelar av alla ledamöter. Beslutet kan verkställas omedelbart och kommundirektören kan samtidigt befrias från sina uppgifter.

Kommundirektören har rätt att få upplysningar av kommunens myndigheter och ta del av deras handlingar. Uppgifter ur handlingar som inte är offentliga eller som bör hemlighållas samt upplysningar som berörs av bestämmelserna om tystnadsplikt får ges ut endast om de är nödvändiga för kommundirektörens tjänsteutövning.

59 §. Medborgarskap och lokalkännedom

För anställning hos kommunen får inte ställas krav på visst medborgarskap.

När kommunala tjänster tillsätts skall särskild betydelse tillmätas att den som anställs har kännedom om landskapets förhållanden eller är bosatt i landskapet.

60 §. Krav på språkkunskap

Endast den som muntligt och skriftligt behärskar svenska får anställas som tjänsteman hos kommunen.

Närmare bestämmelser om kravet på kunskaper i svenska för olika tjänster fastställs i tjänstestadgan eller prövas av styrelsen i varje enskilt fall.

För arbetstagare gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om tjänstemän.

61 §. (2008/14) Jäv

För tjänsteman gäller de jävsregler som finns i förvaltningslagen för landskapet Åland.

62 §. Tjänstledighet för förtroendeuppdrag

En tjänsteman som valts till riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen har rätt

till tjänstledighet i den utsträckning som behövs för att handha uppdraget. Den som valts till riksdagsman, lagtingsledamot eller medlem av landskapsregeringen har dock rätt till tjänstledighet under högst fyra år.

63 §. Upphävd (2004/25).

10 kap. Kommunens ekonomi

64 §. Budget

Kommunen skall varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Förslaget till budget skall upprättas av styrelsen och överlämnas till fullmäktige före utgången av november månad. Fullmäktige skall anta budgeten före utgången av året.

Budgeten skall innehålla målen för kommunens verksamhet och ekonomi samt föreslagna ändringar i verksamheten och skall göras upp så att förutsättningarna för skötseln av kommunens uppgifter tryggas.

Av budgeten skall framgå de anslag och beräknade inkomster som verksamhetsmålen förutsätter samt hur finansieringsbehoven skall täckas. Anslag och beräknade inkomster kan tas in till brutto- eller nettobelopp. Budgeten skall bestå av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel.

Budgeten skall iaktas i kommunens verksamhet och hushållning. Beslut om ändringar i budgeten fattas av fullmäktige.

65 §. Ekonomiplan

Fullmäktige skall varje år senast i samband med att budgeten antas godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år, av vilka budgetåret är det första.

En ekonomiplan innehåller målen för kommunens verksamhet och ekonomi och skall göras upp så att förutsättningarna för skötseln av kommunens uppgifter tryggas.

66 §. Beslut om skatter

Fullmäktige skall senast i samband med att budgeten antas besluta om kommunens inkomstkattesats och om grunderna för övriga kommunala skatter.

67 §. (2003/23) Bokföring

Om kommunens bokföringsskyldighet, bokföring och bokslut gäller, utöver vad som bestäms i denna lag, i tillämpliga delar vad som stadgas i bokföringslagen (FFS 1336/1997).

Se Ft 301 FL I.

68 §. Bokslut

Kommunens räkenskapsperiod är kalenderåret. Styrelsen skall göra upp ett bokslut för varje räkenskapsperiod och överlämna bokslutet till fullmäktige före utgången av juni månad året efter räkenskapsperioden.

I bokslutet skall ingå en resultaträkning, en balansräkning och bilagor till dem samt en översikt över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse.

En kommun som på det sätt som avses i bokföringslagen har bestämmanderätt i en annan bokföringsskyldig skall göra upp en koncernbalansräkning, som med bilagor tas in i bokslutet. Då koncernbalansräkningen görs upp skall bokföringslagen i tillämpliga delar iaktas.

D 1 Kommunallag (1997:73)

Bokslutet skall undertecknas av styrelseledamöterna och kommundirektören.

69 §. Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen skall styrelsen redogöra för hur de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige ställt upp har nåtts samt för väsentliga frågor som gäller kommunens förvaltning, ekonomi och koncernbokslut och som inte redovisas i resultaträkningen eller balansräkningen.

70 §. Åtgärder med anledning av räkenskapsperiodens resultat

När verksamhetsberättelsen överlämnas skall styrelsen föreslå åtgärder med anledning av räkenskapsperiodens resultat och för att balansera ekonomin.

71 §. Fonder

Fullmäktige kan inrätta fonder.

För varje fond skall antas en fondstadga med bestämmelser om fondens ändamål och förvaltning.

11 kap. Revision**72 §. De redovisningsskyldiga**

Skyldiga att redovisa för sin verksamhet till fullmäktige är

- 1) medlemmarna i de kommunala organen samt
- 2) den ledande tjänstemannen inom respektive organs uppgiftsområde.

73 §. Revisorer

Fullmäktige utser för sin mandatperiod minst tre revisorer med personliga ersättare för att granska kommunens förvaltning och ekonomi under tjänstemannaansvar.

Revisorerna skall ges förutsättningar att verkställa revisionen på ett oberoende sätt.

Revisorerna har utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att av kommunens myndigheter få de upplysningar och ta del av de handlingar som de anser vara nödvändiga för att ha hand om revisionsuppdraget.

74 §. Valbarhet till revisor och jäv för revisor

Valbar till revisor är inte

- 1) en ledamot i styrelsen,
- 2) den som inte är valbar till styrelsen,
- 3) den som är närstående till kommundirektören eller en styrelseledamot eller
- 4) den som står i anställningsförhållande av bestående natur till kommunen eller en sammanslutning eller stiftelse som kommunen har bestämmanderätt i.

Med närstående i 1 mom. avses make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående till kommundirektören eller styrelseledamoten.

Även en person som saknar rösträtt i kommunalval i landskapet eller inte har hemort i kommunen kan väljas till revisor.

Om jäv för revisor gäller vad som bestäms om jäv för styrelseledamöter.

75 §. Revisorernas uppgifter

Revisorerna skall med iakttagande av god revisionsd granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut.

Revisorerna skall särskilt granska

1) om förvaltningen skötts i enlighet med lag och fullmäktiges beslut,

2) om bokslutet och koncernbalansräkningen gjorts upp i enlighet med lag och om de ger riktiga och tillräckliga uppgifter om verksamheten, ekonomin, den ekonomiska utvecklingen och de ekonomiska ansvarsförbindelserna under räkenskapsperioden,

3) om uppgifterna om grunderna för och användningen av landskapsandelarna är riktiga samt

4) om kommunens interna övervakning har ordnats på ett ändamålsenligt sätt.

Revisorerna skall följa fullmäktiges särskilda anvisningar om de inte står i strid med lag, kommunens instruktioner eller god revisionsd.

Om revisorerna uppmärksammar missförhållanden skall de utan dröjsmål underrätta styrelsen och vid behov även fullmäktiges ordförande.

76 §. Revisionsberättelse

Revisorerna skall före utgången av maj månad året efter varje räkenskapsperiod avge en berättelse till fullmäktige med en redogörelse för resultaten av revisionen. I berättelsen skall revisorerna uttala sig om bokslutet bör godkännas och de redovisningsskyldiga beviljas ansvarsfrihet.

Om revisorerna konstaterar att kommunens förvaltning och ekonomi skötts i strid med lag, fullmäktiges beslut eller kommunens intresse i övrigt och felet eller den skada som åsamkats inte är ringa skall revisorerna i berättelsen rikta en anmärkning mot den redovisningsskyldiga.

77 §. Behandlingen av revisionsberättelsen

Styrelsen skall inhämta en förklaring av den som saken gäller om en anmärkning i revisionsberättelsen. Fullmäktige fattar beslut om de åtgärder som revisionsberättelsen och anmärkningar i den föranleder.

När fullmäktige fastställer bokslutet skall fullmäktige besluta om ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga.

12 kap. Samarbete mellan kommuner**78 §. Samarbetsformer**

Kommunerna kan med stöd av avtal sköta sina uppgifter tillsammans.

Kommunerna kan komma överens om att anförtro en annan kommun att sköta en uppgift för en eller flera kommuners räkning, att uppgifter skall skötas av ett kommunalförbund eller att uppgifter skall skötas av en mellankommunal ombudsstämma.

Kommunerna kan komma överens om att en uppgift som enligt lag skall skötas av kommunen och som kan delegeras till en tjänsteman anförtros en annan kommuns tjänsteman, vilken sköter uppgiften under tjänstemannaansvar.

79 §. Gemensamma organ

När en kommun med stöd av ett avtal sköter en uppgift för en eller flera kommuners räkning kan kommunerna komma överens om att en del av ledamöterna i det organ i kommunen som sköter uppgiften skall utses av de andra kommunerna.

Till ledamöter i organet kan utses personer som är valbara till motsvarande organ i de kommuner som berörs.

80 §. *Sammankallande av ombudsstämma*

En överenskommelse om sammankallande av en mellankommunal ombudsstämma (*ombudsstämma*) träffas på initiativ av fullmäktige i en kommun.

Varje deltagande kommun representeras vid ombudsstämman av högst tre ombud, vilka utses av fullmäktige. Fullmäktige kan även utse personliga ersättare för ombuden.

Valbar till ombud är den som är valbar till kommunens fullmäktige. Valbar är även kommundirektör.

Utdrag ur protokoll över val av ombud skall tillställas den kommun som tagit initiativ till ombudsstämman.

Minst 14 dagar före ombudsstämman skall hållas skall en kallelse sändas till ombuden. De berörda kommunernas styrelser skall samtidigt underrättas om ombudsstämman.

Ordföranden i fullmäktige i den kommun som tagit initiativ till ombudsstämman sammankallar stämman första gången och leder ordet tills ordförande och vice ordförande har valts.

Mandattiden utgår när ombudsstämman fullgjort sin uppgift. Varje kommun betalar arvoden och ersättning till sina respektive ombud.

81 §. *Rösträtt och beslutförhet vid ombudsstämma*

Ombudsstämman är beslutför när minst två tredjedelar av de deltagande kommunerna är företrädda. Beslut fattas med enkel majoritet.

Varje kommun har en röst för varje påbörjat femhundredal invånare i kommunen på årets första dag. Kommunens röster fördelas lika mellan dess vid ombudsstämman närvarande ombud.

Kommunens styrelse kan ge kommunens ombud direktiv rörande kommunens ställningstagande i fråga som behandlas vid en ombudsstämma.

82 §. *Ombudsstämmans protokoll*

När ombudsstämmans protokoll har justerats skall det tillsammans med besväransvisning hållas offentligt framlagt i de deltagande kommunerna. Platsen och tidpunkten för framläggandet skall på förhand meddelas på kommunernas anslagstavlor.

De deltagande kommunernas styrelser skall utan dröjsmål erhålla ett utdrag ur protokollet samt besväransvisningar.

83 §. *Övriga bestämmelser om ombudsstämma*

För ombud vid ombudsstämma gäller samma jävsregler som för fullmäktigeledamot.

Ombudsstämmans beslut överklagas genom kommunalbesvär i enlighet med bestämmelserna i 15 kap.

84 §. *Bildande av ett kommunalförbund*

Kommuner och kommunalförbund kan ta initiativ till att bilda ett kommunalförbund. Ett kommunalförbund bildas genom ett avtal mellan medlemskommunerna (*grundavtal*).

Av grundavtalet skall framgå kommunalförbundets namn, hemort, medlemskommuner och uppgifter. I

kommunalförbundets namn skall ingå ordet "kommunalförbund" eller förkortningen "kf".

I grundavtalet skall medlemskommunerna komma överens om

- 1) hur beslut fattas i kommunalförbundet,
- 2) antalet ledamöter i kommunalförbundets högsta beslutande organ eller antalet representanter vid förbundsstämman,
- 3) en eventuell förbundsstämmas uppgifter och befogenheter och grunderna för rösträtten,
- 4) medlemskommunernas andelar i kommunalförbundets tillgångar och ansvar för förbundets skulder samt annat som rör förbundets ekonomi och förvaltning,
- 5) vilket av kommunalförbundets organ som bevakar kommunalförbundets intressen, representerar kommunalförbundet och ingår avtal för dess räkning samt på vilket sätt beslut fattas om rätten att teckna kommunalförbundets namn,
- 6) villkoren för utträde ur förbundet samt förhållandet mellan en medlemskommun som utträder ur förbundet och de kommuner som fortsätter verksamheten,
- 7) hur kommunalförbundets ekonomi och förvaltning skall granskas samt
- 8) förfarande vid upplösning och likvidation av kommunalförbundet.

I grundavtalet kan medlemskommunerna komma överens om att vissa beslut skall fattas med kvalificerad majoritet.

Grundavtalet skall godkännas av respektive medlemskommuns fullmäktige. Landskapsregeringen skall underrättas om bildande och upplösning av ett kommunalförbund.

85 §. (2007/77) *Ändringar av grundavtalet*

Grundavtalet kan ändras om en majoritet av medlemskommunerna understöder ändringsförslaget. Kommunens beslut skall fattas av fullmäktige. Är medlemskap i ett kommunalförbund eller något av dess verksamhetsområden föreskrivet i lag kan en medlemskommun dock inte utan sitt samtycke åläggas att medverka i nya frivilliga uppgifter för kommunalförbundet och i kostnaderna för dem.

86 §. *Kommunalförbundets organ*

Beslutanderätten i ett kommunalförbund utövas av medlemskommunerna vid en förbundsstämma eller av ett organ som väljs av medlemskommunerna.

Medlemskommunernas representanter vid förbundsstämman utses av respektive kommuns fullmäktige. Fullmäktige kan besluta att representanterna utses av styrelsen.

Förbundsstämma skall hållas minst två gånger per år.

Kommunalförbundet kan också ha andra organ om så bestämts i grundavtalet.

87 §. *Valbarhet*

Valbar till kommunalförbundets organ är den som har rösträtt i kommunalval i någon kommun i landskapet.

Valbar är dock inte

- 1) den som står under förmynderskap,

D 1 Kommunallag (1997:73)

2) en ledamot av Ålands förvaltningsdomstol samt
3) den som är fast anställd i ledande ställning hos kommunalförbundet.

88 §. Rättshandlingsförmåga

Ett kommunalförbund kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt föra talan i domstolar och andra myndigheter.

89 §. Finansiering

För finansieringen av sådana utgifter i kommunalförbundet som inte kan täckas på något annat sätt svarar medlemskommunerna i enlighet med den ansvarsfördelning mellan medlemskommunerna som fastställts i grundavtalet.

90 §. Offentlighet

Det högsta beslutande organets sammanträden är offentliga om inte organet beslutar annorlunda i fråga om något visst ärende.

Övriga organs sammanträden är offentliga endast om organet beslutar det.

91 §. Protokoll

Vid kommunalförbundets högsta beslutande organs sammanträden skall föras protokoll.

Protokollet från kommunalförbundets högsta beslutande organ skall efter justeringen tillsammans med en besvärsanvisning anslås på kommunalförbundets anslagstavla. I omedelbar anslutning till att protokollet anslås på kommunalförbundets anslagstavla skall en kopia av det sändas till medlemskommunernas styrelser. När en medlemskommuns styrelse erhållit kopian av protokollet skall den på kommunens anslagstavla anbringa ett meddelande om att protokollet finns anslaget på kommunalförbundets anslagstavla och hålls till påseende på kommunkansliet. Medlemskommunerna och dess medlemmar anses ha fått del av besluten i protokollet den dag då protokollet anslagits på kommunalförbundets anslagstavla. (2003/23)

För protokoll från andra av kommunalförbundets organ gäller vad som stadgas i 1 mom. om kommunalförbundets högsta beslutande organ så beslutar eller organet anser att det behövs. (2003/23)

92 §. Utträde ur kommunalförbundet

En medlemskommun får utträda ur kommunalförbundet.

93 §. (2008/14) Tillämpligheten av bestämmelser om kommuner

Om kommunalförbund gäller i tillämpliga delar vad som bestäms om kommuner i 3-10 §§, 13 och 14 §§, 3 och 4 kap., 31-33 §§, 40 och 41 §§, 48-50 §§, 52-55 §§, 9-11 kap. samt 15 kap.

94 §. Jäv

För en representant vid förbundsstämman eller en ledamot av kommunalförbundets högsta beslutande organ gäller samma jävsbestämmelser som för en fullmäktigeledamot.

95 §. Skiljeförfarande

I ett avtal om samarbete kan bestämmas att meningsskiljaktigheter som föranleds av avtalet skall

avgöras i den ordning som stadgas i lagen om skiljeförfarande (FFS 967/1992).

Se Pr 208 FL I.

13 kap. Ålands kommunförbund**96 §. Bildande, anslutning och utträde (1998/19)**

Kommunerna skall bilda ett kommunalförbund med namnet Ålands kommunförbund kf.

Varje kommun är skyldig att ansluta sig till Ålands kommunförbund. Om en kommun önskar utträda skall kommunen skriftligen meddela Ålands kommunförbund detta. Medlemskapet upphör den 31 december det år som följer efter det år då kommunen meddelade om utträdet. Kommunförbundet och den utträdande kommunen kan dock komma överens om en annan tidpunkt. (1998/19)

97 §. Uppgifter

Ålands kommunförbunds uppgifter är att utgående från kommunernas behov

- 1) bevaka kommunernas intressen gentemot landskapet,
- 2) fungera som remissinstans,
- 3) fungera som samarbetsorgan för kommunerna,
- 4) utse kommunala avtalsdelegationen samt sköta dess ekonomi och förvaltning,
- 5) fungera som rådgivande organ inom juridik och ekonomi,
- 6) fungera som samarbetsorgan vid kommunalt samarbete utanför Åland samt
- 7) ha hand om andra gemensamma ärenden om förbundsstämman så beslutar.

98 §. Rösträtt

Det högsta beslutande organet i Ålands kommunförbund är förbundsstämman.

Vid Ålands kommunförbunds förbundsstämma har varje kommun en röst per påbörjat femhundra invånare i respektive kommun på årets första dag.

99 §. Finansiering

Ålands kommunförbunds verksamhet skall finansieras av kommunerna gemensamt. Av kostnaderna skall hälften fördelas enligt de beskattningsbara inkomsterna vid den kommunala inkomstbeskattningen under föregående år och hälften enligt antal kommuninvånare i respektive kommun på årets första dag det år kostnaderna avser.

De beskattningsbara inkomster som avses i 1 mom. omfattar även kommunens andel av samfundsinkomstskatten.

14 kap. Kommunala avtalsdelegationen**100 §. Uppgifter**

Kommunala avtalsdelegationen är en del av Ålands kommunförbund. Dess uppgift är att på kommunernas och kommunalförbundens vägnar självständigt förhandla och avtala om anställningsvillkoren för kommunernas och kommunalförbundens tjänstemän och arbetstagare i enlighet med landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal och lagen om kommunala arbetskollektivavtal (FFS 670/1970).

Avtalsdelegationen kan ge rekommendationer i allmänna anställningsfrågor.

Även om en kommun utträtt ur Ålands kommunförbund i enlighet med 96 § är den bunden av de tjänste- och arbetskollektivavtal som ingås mellan de kommunala avtalsparterna i landskapet. (1998/19)

Se C 52. Landskapslag (1978:22) om tjänstekollektivavtal och Ar 206, FL II.

101 §. Beslutanderätt

Beslut i frågor som handhas av avtalsdelegationen fattas av avtalsdelegationens medlemmar vid sammanträde.

102 §. Tillsättande

Avtalsdelegationen består av sex medlemmar med personliga ersättare. Mandattiden är fyra år. Medlemmarna och ersättarna utses av Ålands kommunförbund. Till medlemmar och ersättare skall utses personer som representerar de kommunala arbetsgivarna och har kännedom om villkoren i anställningsförhållandena.

Medlemmar och ersättare skall utses så att landskapets olika delar blir företrädda.

103 §. Valbarhet

Valbar till medlem i avtalsdelegationen är den som har rösträtt i kommunalval i någon kommun i landskapet och som samtycker till att ta emot uppdraget.

Valbar till uppdrag i avtalsdelegationen är inte den som

- 1) står under förmynderskap,
- 2) är ledamot i Ålands förvaltningsdomstol eller
- 3) innehar förtroendeuppdrag i eller är anställd av tjänstemannaförening som avses i 3 § landskapslagen om tjänstekollektivavtal eller av underförening till sådan förening.

Om medlem upphör att vara valbar förfaller uppdraget genast, varvid fyllnadsval skall förrättas.

104 §. Arbetsordning, ekonomi och förvaltning

Avtalsdelegationen skall anta en arbetsordning.

Ålands kommunförbund fastställer avtalsdelegationens budget och bokslut, utser revisorer, fattar beslut om beviljande av ansvarsfrihet samt handhar övriga förvaltningsärenden som rör avtalsdelegationen.

105 §. (1998/19) Finansiering

Avtalsdelegationens verksamhet skall finansieras av kommunerna gemensamt enligt samma grunder som enligt 99 § gäller för finansieringen av Ålands kommunförbunds verksamhet.

En kommun som utträtt ur Ålands kommunförbund i enlighet med 96 § är trots utträdet skyldig att delta i finansieringen av avtalsdelegationens verksamhet.

Avtalsdelegationen har rätt att uppbära en skälig ersättning för de tjänster som den utför åt kommuner eller kommunalförbund. Grunderna för ersättningen fastställs av Ålands kommunförbund.

106 §. Sökande av ändring

Avtalsdelegationens beslut om ingående av tjänste- eller arbetskollektivavtal eller beslut som grundar sig på 5 § 2 eller 3 mom. landskapslagen om tjänstekollektivavtal får inte överklagas. Detsamma gäller beslut som med stöd av 3 § 2 mom. landskapslagen om tjänstekollektivavtal fattats av en kommun eller ett kommunalförbund.

I andra ärenden än sådana som nämns i 1 mom. kan kommunalbesvär anföras i enlighet med 15 kap.

107 §. Framläggande av beslut

När avtalsdelegationens protokoll har justerats skall beslut som kan överklagas genom kommunalbesvär hållas offentligt framlagda. Platsen och tidpunkten för framläggandet skall på förhand meddelas på avtalsdelegationens anslagstavla.

Kommunerna och kommunalförbunden skall underrättas om att framläggande ägt rum.

108 §. Rätt att ta del av uppgifter samt sekretess

Avtalsdelegationen har rätt att av kommuner och kommunalförbund få de uppgifter som fordras för att den skall kunna sköta sina uppgifter. Avtalsdelegationen har samma rätt att erhålla uppgifter av landskapets myndigheter då fråga är om uppgifter som lämnats av kommuner och kommunalförbund.

Om i 1 mom. avsedda uppgifter enligt särskilda föreskrifter skall hemlighållas har avtalsdelegationens medlemmar, de personer som har rätt att närvara vid avtalsdelegationens sammanträden samt den personal som handhar avtalsdelegationens ärenden samma tystnadsplikt som de kommunala myndigheter och landskapsmyndigheter som lämnat uppgifterna.

15 kap. Rättelseyrkande och kommunalbesvär

109 §. Tillämpning av kapitlets bestämmelser

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på framställande av rättelseyrkande och sökande av ändring i beslut som fattats av en kommuns eller ett kommunalförbunds myndigheter, om inte något annat bestäms särskilt i lag.

Om ett beslut kan överklagas genom kommunalbesvär med stöd av någon annan lag, skall 110 § inte tillämpas.

110 §. Rättelseyrkande

Den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen eller en nämnd eller en myndighet som lyder under dem kan framställa ett skriftligt rättelseyrkande. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär.

Ett rättelseyrkande skall framställas till det organ som fattat beslutet. Organet skall utan dröjsmål behandla ärendet på nytt.

Om styrelsen med stöd av 55 § tagit upp ett ärende till behandling som ett annat kommunalt organ har behandlat, skall ett rättelseyrkande tas upp till behandling av styrelsen.

111 §. Kommunalbesvär

Beslut som fattats av fullmäktige eller det organ som utövar beslutanderätt i ett kommunalförbund samt beslut som kommunstyrelsen eller en nämnd fattat med anledning av ett rättelseyrkande överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol genom kommunalbesvär.

Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att

- 1) beslutet tillkommit i felaktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

D 1 Kommunallag (1997:73)**112 §. Besvärstid**

Rättelse får inte yrkas i och kommunalbesvär får inte anföras över beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

Kommunalbesvär får inte anföras över fullmäktiges beslut om huruvida en rådgivande kommunal folkomröstning skall ordnas.

113 §. Rätt att framställa rättelseyrkande och besvärstid

Rättelseyrkande får framställas och kommunalbesvär anföras av

1) den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt

2) kommunmedlemmarna.

Över beslut av ett kommunalförbunds myndigheter får rättelseyrkande framställas och kommunalbesvär anföras även av kommunalförbundets medlemskommuner och deras kommunmedlemmar. Över beslut av kommunernas gemensamma organ får rättelseyrkande framställas och besvär anföras även av kommuner som är parter i avtalet och deras kommunmedlemmar.

Ändring i ett beslut med anledning av ett rättelseyrkande får sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet kan besvär anföras även av den som enligt 1 eller 2 mom. har besvärstid.

114 §. Rättelseyrkande- och besvärstid

Ett rättelseyrkande skall framställas inom 14 dagar och ett kommunalbesvär anföras inom 30 dagar från dagen för delfäendet av beslutet.

115 §. Besväransvisning och anvisning om rättelseyrkande

Till ett beslut som får överklagas skall fogas en besväransvisning.

Till ett beslut i vilket rättelseyrkande får framställas skall fogas anvisningar om rättelseyrkande.

Till ett beslut som inte får överklagas och i vilket rättelseyrkande inte får framställas skall fogas ett meddelande om besvärstid. Om besvärstid gäller i övrigt vad som stadgas i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996).

Se Pr 103, FL I.

116 §. Delgivning av beslut

Parterna skall genom vanlig delgivning delges ett protokollsutdrag samt en besväransvisning, en anvisning om rättelseyrkande eller ett meddelande om besvärstid enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen för landskapet Åland. (2008/14)

En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

117 §. Information om beslut

Protokollsutdrag samt en besväransvisning, en anvisning om rättelseyrkande eller ett meddelande om besvärstid skall sändas till den som begärt det.

118 §. Fullföljande av besvär

Ålands förvaltningsdomstols utslag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Utslaget skall utan dröjsmål tillkännages genom anslag på kommunens,

kommunalförbundets eller behöriga kommuners anslagstavlur.

Besvärstiden räknas från den tidpunkt då tillkännagivandet om utslaget har anslagits. Om utslaget har delgivits personerna i fråga särskilt räknas besvärstiden dock från delfäendet.

119 §. Verkställbarhet av beslut

Ett beslut kan verkställas innan det vunnit laga kraft. Verkställigheten får dock inte inledas om rättelseyrkande eller ändringssökande skulle förlora sitt syfte till följd av verkställigheten eller om det organ som behandlar rättelseyrkanden eller besvärmyndigheten förbjuder verkställigheten.

120 §. Övriga bestämmelser om kommunalbesvär

På kommunalbesvär tillämpas i övrigt vad som stadgas i förvaltningsprocesslagen.

126 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**121 §. Ikraftträdelse**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998 med undantag av 10 kap. som träder i kraft den 1 januari 1999.

Genom denna lag upphävs kommunallagen (1980:5) för landskapet Åland av den 19 februari 1980, nedan den gamla lagen, och landskapslagen (1978:24) den 19 april 1978 om kommunala avtalsdelegationen. Bestämmelserna i 7 kap. den gamla lagen tillämpas dock ännu under år 1998.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

122 §. Giltigheten av beslut inom frikommunförsöket

Beslut som landskapsregeringen fattat enligt 4 § 2 mom., 5 § 2 mom. och 6 § 3 mom. landskapslagen (1990:44) om försök med frikommuner skall förbli gällande när denna lag träder i kraft.

123 §. Tillämpningen av 38 §

Bestämmelserna i 38 § om antalet fullmäktigeledamöter tillämpas första gången vid fullmäktigevalet år 1999.

124 §. Tillämpning av bestämmelser i andra lagar

Om det i annan lagstiftning hänvisas till den gamla lagen skall hänvisningarna i tillämpliga delar avse bestämmelserna i denna lag.

Vad som i denna lag bestäms om kommunens inkomstskatt gäller i tillämpliga delar vad som i andra lagar är bestämt om kommunalskatt.

125 §. Instruktioner och stadgor

En instruktion eller stadga som är i kraft i kommunen när denna lag träder i kraft skall iaktas till dess kommunen beslutar annat med stöd av denna lag. Om en bestämmelse i en instruktion eller en stadga strider mot denna lag, iaktas denna lag.

126 §. Förtroendevalda

Om valbarhet för förtroendevalda som utsetts innan denna lag träder i kraft gäller vad som bestämts i den gamla lagen.

127 §. Kommundirektören

Anställningsförhållandet för en kommundirektör som anställts före denna lag träder i kraft kan inte

ändras till viss tids anställning utan kommundirektörens samtycke.

128 §. Tjänstledighet enligt 62 §

Bestämmelserna i 62 § om begränsningar i rätten till tjänstledighet tillämpas efter det att val till riksdagen, lagtinget eller landskapsregeringen första gången förrättats sedan denna lag trätt i kraft.

129 §. Kommunalförbund

Om i ett kommunalförbunds grundstadga inte ingår alla de bestämmelser som enligt 84 § skall ingå i grundavtalet iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna om kommunalförbund i den gamla lagen.

Kommunalförbundens grundavtal skall senast den 1 januari 2000 överensstämma med bestämmelserna i denna lag.

Bestämmelser i annan lagstiftning om kommunalförbund tillämpas fortfarande med undantag för bestämmelser om samarbetsformer.

130 §. Ändringsökande och underställning

Beslut som en kommunal myndighet har fattat innan denna lag träder i kraft skall överklagas och underställas i enlighet med bestämmelserna i den gamla lagen.

Vid underställning av kommunala myndigheters beslut enligt annan lagstiftning gäller bestämmelserna i den gamla lagen om förfarandet vid underställning i tillämpliga delar.

Ikraftträdelsebestämmelse (2004/25):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2004.

Tjänstestadgor, som gäller i kommunerna när denna lag träder i kraft, får tillämpas högst ett år efter lagens ikraftträdande.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/77):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007. Denna lag tillämpas även på grundavtal som är gällande när lagen träder i kraft.

D 2 Landskapslag (1997:63) om rösträtt och valbarhet i kommunalval för personer som saknar åländsk hembygdsrätt

1 §. (2007/10) Rösträtt och valbarhet i kommunalval i landskapet Åland har, med avvikelse från bestämmelserna i 9 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland, även den som inte har åländsk hembygdsrätt men som under ett år närmast före valdagen utan avbrott haft en kommun i landskapet som sin hemkommun och som uppfyller de övriga allmänna krav som gäller för rösträtt och valbarhet i kommunalval.

2 §. Denna lag träder i kraft den 1 september 1997.

D 3 Landskapslag (1997:76) om tillämpning i landskapet Åland av vissa lagar om kommunindelning

1 §. Följande riksförfattningar skall, med de undantag som anges i denna lag, tillämpas i landskapet Åland:

1) (2003/24) kommunindelningenslagen den 19 december 1997 (FFS 1196/1997) samt

2) lagen den 28 juni 1996 om bestämmande av kommungränser inom Finlands territorialvatten (FFS 483/1996).

Se Om 306, FL II.

2 §. De förvaltningsuppgifter som enligt kommunindelningenslagen skall handhas av det ministerium som behandlar kommunärenden, länsstyrelsen eller statsrådet handhas i landskapet av landskapsregeringen. (2003/24)

Hänvisas i lagen om kommunindelning till bestämmelser i rikslagstiftningen, vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen, skall hänvisningarna anses avse bestämmelserna i landskapslagstiftningen.

3 §. Kostnader som föranleds av tillämpningen av bestämmelserna i de lagar som avses i 1 § och som enligt dem skall erläggas av statens medel skall i landskapet betalas av landskapets medel.

3a §. (2007/74) Med avvikelse från 10 kap. kommunindelningenslagen får kommuner i landskapet sammanlagingsunderstöd enligt 3b–3c §§ i denna lag.

3b §. (2007/74) Om en ändring av kommunindelningen medför att antalet kommuner minskar betalas till de berörda kommuner som är verksamma efter ändringen ett kalkylerat sammanslagningsunderstöd. Understödet betalas det år ändringen träder i kraft och under de fyra följande åren.

Stödbeloppet det år ändringen i kommunindelningen träder i kraft beräknas med invånarantalet i de berörda kommunerna som grund enligt följande:

Invånarantal	Understöd, euro/invånare
–2 000	316
2 001–2 500	299
2 501–3 000	282
3 001–3 500	265
3 501–4 000	249
4 001–4 500	232
4 501–5 000	215
5 001–5 500	198
5 501–6 000	181
6 001–6 500	164
6 501–7 000	148
7 001–	131

Om den största kommunens invånarantal överstiger 10 000, beaktas i kalkylen endast 10 000 invånare. Med kommunens invånarantal avses i beräkningarna invånarantalet den 1 januari året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Under det första året efter året då ändringen i kommunindelningen träder i kraft är stödbeloppet 80 procent, under det andra året 60 procent, under det tredje året 40 procent och under det fjärde året 20 procent av stödbeloppet det år då ändringen träder i kraft.

Om en och samma ändring av kommunindelningen innebär att flera än en kommun är verksamma efter ändringen, fördelas sammanslagningsunderstödet mellan de berörda kommunerna i förhållande till deras invånarantal.

D 4 LL (1998:20) om kommunala folkomröstningar

Ändras kommunindelningen under den tid understödet betalas så att kommunerna skulle vara berättigade till ett nytt kalkylerat sammanslagningsunderstöd, beaktas vid fastställandet av stödbeloppet inte invånarantalet i en kommun som redan får understöd.

Sammanslagningsunderstödet betalas årligen före utgången av juni.

3 c §. (2007/74) Om de berörda kommunernas landskapsandelar minskar som en följd av en ändring som avses i 3b § beviljas de ersättning för minskningen. Ersättningsbeloppet beräknas genom att den allmänna landskapsandel, den komplettering av skatteinkomsterna och de uppgiftsbaserade landskapsandelar för driftskostnader som de berörda kommunerna beviljats året före det år ändringen träder i kraft jämförs med de motsvarande landskapsandelar som skulle betalas till kommunerna om en sådan ändring hade verkställts samma år. Ersättningen beviljas det år då ändringen träder i kraft och till samma belopp under de därpå följande fyra åren.

Om fler kommuner än en får ersättning fördelas den mellan kommunerna i förhållande till deras invånarantal. Med kommunens invånarantal avses invånarantalet den 1 januari året före det år då ändringen i kommunindelningen träder i kraft.

Ersättningen betalas i samband med det kalkylerade sammanslagningsunderstödet.

4 §. Landskapsregeringen ansvarar för att det utarbetas förslag till bestämmande av sådana gränser som avses i 1 § lagen om bestämmande av kommungränser inom Finlands territorialvatten och som rör kommungränser mellan landskapets kommuner.

Beslut om bestämmande av kommungränser fattas av landskapsregeringen.

Beslutet skall sändas för kännedom till Ålands lantmäteribyrå och de berörda kommunerna.

5 §. Beslut som fattats av landskapsregeringen kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

D 4 Landskapslag (1998:20) om förfarandet vid rådgivande kommunala folkomröstningar

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om det förfarande som skall iaktas när rådgivande kommunala folkomröstningar enligt 34 och 35 §§ kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland ordnas.

Se D 1, Kommunallag (1997:73).

2 §. Tidpunkt och plats för folkomröstning

En folkomröstning ordnas den söndag som kommunfullmäktige bestämmer.

Om indelningen i röstningsområden bestäms i 2 § landskapslagen (1970:39) om lagtingsval och kommunalval. Fullmäktige kan dock besluta att flera röstningsområden skall ha ett gemensamt röstningsställe. (1999/8)

3 §. Beslut om att ordna folkomröstning

Beslut om att ordna folkomröstning skall fattas minst 60 dagar före den dag omröstningen skall ske.

Av kommunfullmäktiges beslut skall framgå tidpunkten för omröstningen, den fråga omröstningen avser samt de alternativ som föreläggs väljarna. I beslutet skall röstsedlarnas innehåll och utseende fastställas.

De alternativ som föreläggs väljarna anges på samma röstsedel. Den röstande skall alltid ha möjlighet att ge uttryck för att han eller hon inte stöder något av alternativen.

4 §. Initiativ till folkomröstning

Ett initiativ till folkomröstning enligt 35 § kommunallagen skall individualisera den fråga i vilken folkomröstning önskas. Initiativtagarna skall i initiativet försäkra att de är röstberättigade kommuninvånare.

Under personernas egenhändiga underskrifter skall deras namn, titel, yrke eller syssla och adress antecknas tydligt.

5 §. Valmyndigheter

Valmyndigheter vid folkomröstningar är den kommunala centralnämnden, om vilken det finns bestämmelser i 5 § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval, samt röstningsnämnden. Kommunfullmäktige skall i god tid före folkomröstningen för varje röstningsområde tillsätta en röstningsnämnd. När röstningsnämnden utses skall i tillämpliga delar 6 § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval om tillsättande av valnämnder iaktas.

Se B 3, Landskapslag (1970:39) om lagtingsval och kommunalval.

6 §. Kommunala centralnämndens sammanträden

Kommunala centralnämnden sammanträder på kallelse av ordföranden för att handlägga i denna lag föreskrivna uppgifter senast en månad före röstningsdagen, den 20 dagen före röstningsdagen, onsdagen före röstningsdagen, röstningsdagen och dagen efter röstningsdagen samt i övrigt vid behov.

7 §. Meddelande om folkomröstning

Kommunala centralnämnden skall i god tid före omröstningen tillkännage den fråga folkomröstningen avser och tiden för folkomröstningen, röstningsområdenas röstningsställen, förfarandet vid folkomröstningen samt de alternativ som folkomröstningen gäller på det sätt som kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen samt genom annonsering på det sätt som centralnämnden beslutar.

Kommunstyrelsen skall utan dröjsmål underrätta [landskapsstyrelsen] om att en folkomröstning kommer att ordnas.

8 §. (1999/8) Rösträttsregister

För folkomröstningen låter den kommunala centralnämnden upprätta ett rösträttsregister över de röstberättigade. Om rösträttsregistret gäller i tillämpliga delar 8 § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval. Röstkort uppgörs inte.

Kommunstyrelsen skall senast den 55 dagen före röstningsdagen meddela den valregistermyndighet som avses i 7a § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval att den önskar få de uppgifter som tas in i rösträttsregistret i maskinläsbar form eller som pappersutskrift. Om pappersutskrifter gäller i tillämp-

liga delar det som bestäms om vallängder i 18 § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval.

Valregistermyndigheten skall senast den 30 dagen före röstningsdagen tillställa den kommunala centralnämnden de uppgifter som skall tas in i rösträttsregistret.

Se B 3, Landskapslag (1970:39) om lagtingsval och kommunalval.

9 §. Brevröstningshandlingar

Brevröstningshandlingar skall finnas tillgängliga hos kommunala centralnämnden eller på ett annat ställe som denna har angett senast från och med den 20 dagen före röstningsdagen. Med brevrostningshandlingar avses fastställda röstsedlar samt valkuvert, följebrev, ytterkuvert samt röstningsanvisningar som centralnämnden har utarbetat. Kommunala centralnämnden skall sända brevrostningshandlingar till en röstberättigad som begär det.

Kommunala centralnämnden skall tillkänna möjligheten att få brevrostningshandlingar och förfarandet för att få dem enligt bestämmelserna i 7 §.

10 §. Brevröstning

Vid brevrostning skall brevrostningshandlingarna användas.

Efter att den röstberättigade gjort sin röstningsanteckning skall röstsedeln eller, om flera röstsedlar står till buds, den röstsedel som valts inneslutas i valkuvertet. Därefter skall den röstberättigade fylla i och egenhändigt underteckna följebrevet, innesluta valkuvertet och följebrevet i ytterkuvertet och returnera detta under den adress som kommunala centralnämnden har angett så att det kommer fram senast klockan 19.00 fredagen före röstningsdagen. (1999/8)

11 §. Räkning av brevroster

Kommunala centralnämndens sammanträde där de röster som har avgetts vid brevrostningen räknas skall påbörjas röstningsdagen, dock tidigast klockan 15.00. (1999/8)

Vid sammanträdet skall de röstsedlar som har tagits ur valkuvertet stämplas med valstämpeln. Om det antas att högst 25 personer kommer att brevrosta i kommunen, skall kommunala centralnämnden besluta att rösterna skall granskas och räknas av kommunala centralnämnden tillsammans med röstsedlarna från ett av kommunens röstningsområden.

12 §. Röstsedels ogiltighet

En röstsedel är ogiltig

- 1) om valkuvertet innehåller flera än en röstsedel,
- 2) om valkuvertet är öppet eller upptar obehörig anteckning om den röstande eller annat obehörigt,
- 3) om på röstsedeln gjorts anteckningar vid flera än ett av alternativen så att det inte fullt tydligt framgår vilket av alternativen som avses,
- 4) om röstsedeln försetts med särskilt kännetecken eller om däri gjorts annan obehörig anteckning,
- 5) om såsom röstsedel har använts något annat än en röstsedel som erhållits av kommunen samt
- 6) om den inte är stämplad.

Såsom obehörig anses inte sådan anteckning på röstsedel, som endast förtydligar vad den röstande har avsett.

13 §. Fastställande av resultatet

Kommunala centralnämnden fastställer resultatet av folkomröstningen. I beslutet om fastställande av resultatet får ändring inte sökas genom besvär.

14 §. Tillkännagivande av resultat

Kommunala centralnämnden skall tillkänna resultatet av folkomröstningen på det sätt kommunala tillkännagivanden offentliggörs i kommunen.

15 §. Förvaring av röstsedlarna

Kommunala centralnämnden skall spara röstsedlarna i fem år efter att resultatet av folkomröstningen har fastställts.

16 §. Tryckning av röstsedlar och brevrostningshandlingar

Kommunen låter trycka de röstsedlar samt tillverka de brevrostningshandlingar som används vid en folkomröstning. Av röstsedeln skall framgå hur den skall vikas ihop och den skall vara sådan att rösthemligheten tryggas. Röstsedeln skall tryckas på gult papper.

Vid folkomröstningar används de förseglingstillbehör som [landskapsstyrelsen] enligt 83 § 3 mom. landskapslagen om lagtingsval och kommunalval har tillställt kommunala centralnämnden och valnämnderna.

17 §. Kostnader för folkomröstning

Kommunen står för kostnaderna för en kommunal folkomröstning, med undantag för kostnaderna för de förseglingstillbehör som avses i 16 § 2 mom.

18 §. (1999/8) Övriga bestämmelser

Vid folkomröstningar skall utöver denna lag i tillämpliga delar iaktas 2 §, 5 §, 8 §, 18 §, 38 § 2 och 3 mom., 39 §, 40 - 44 §§, 46 §, 48 § 1, 3 och 4 mom., 49 §, 49a § 1 mom., 54b § 2 mom., 55 §, 55a §, 56 §, 69 §, 70 §, 73 §, 86 § och 87 § 2 mom. landskapslagen om lagtingsval och kommunalval. Bestämmelserna i 87 § landskapslagen om lagtingsval och kommunalval gäller dock inte tiden för returnering av brevrostningshandlingar enligt 10 § 2 mom.

Se B 3, Landskapslag (1970:39) om lagtingsval och kommunalval.

19 §. Närmare föreskrifter

[Landskapsstyrelsen] meddelar vid behov genom landskapsförordning närmare föreskrifter om tillämpningen av denna lag.

20 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 15 mars 1998.

D 5 Landskapslag (2004:24) om tillämpning i landskapet Åland av lagstiftning om kommunala tjänstemän

1 §. Tillämpning av lagen om kommunala tjänsteinnehavare

Lagen den 11 april 2003 om kommunala tjänsteinnehavare (FFS 304/2003) skall med nedan angivna avvikelser tillämpas i landskapet.

Ändringar av lagen om kommunala tjänsteinnehavare skall tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

D 6 LL (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna**2 §. Avvikande terminologi**

I landskapet skall regler om samkommuner tillämpas på kommunalförbund och regler om kommunala tjänsteinnehavare tillämpas på kommunala tjänstemän.

3 §. Hänvisningar

Hänvisningen i 1 § till lagen om kommunala tjänstekollektivavtal (FFS 669/1970) skall i landskapet avse landskapslagen (1978:22) om tjänstekollektivavtal.

Hänvisningen i 2 § till 44 § 2 mom. kommunallagen (FFS 365/1995) skall i landskapet avse 57 § 2 mom. kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

Hänvisningen i 4 § till 64 § kommunallagen skall i landskapet avse 12 § kommunallagen för landskapet Åland.

Hänvisningen i 12 § till bestämmelser i lagen om likabehandling (FFS 21/2004) om vad som avses med diskriminering och om förbud mot repressalier skall i landskapet avse motsvarande bestämmelser i landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland. (2005/74)

Hänvisningen i 50 § till 81 § 1 mom. kommunallagen skall i landskapet avse 86 § 1 mom. kommunallagen för landskapet Åland.

Ursprungliga 4 mom. har blivit blir 5 mom. genom (2005/74).

Se D 1, Kommunallag (1997:73) för landskapet Åland; L 27 Landskapslag (2005:66) om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland.

4 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2004.

Lagen skall tillämpas på ärenden som är anhängiga vid lagens ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1998:76) den 6 augusti 1998 om tillämpning i landskapet Åland av lagen om kommunala tjänsteinnehavares anställningstrygghet.

D 6 Landskapslag (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Lagens tillämpningsområde**

I denna lag finns bestämmelser om allmän landskapsandel, uppgiftsbaserad landskapsandel och finansieringsunderstöd till kommunerna. (2007/68)

Denna lag tillämpas på uppgiftsbaserad landskapsandel endast om så stadgas här eller i någon annan landskapslag.

2 §. (1998/25) Definitioner

I denna lag förstås med

1) **landskapsandel** allmän landskapsandel och uppgiftsbaserad landskapsandel,

2) (2007/68) **finansieringsunderstöd** komplettering av skatteinkomster, samarbetsunderstöd och särskilt understöd,

3) **uppgiftsbaserad landskapsandel** sådan landskapsandel för driftskostnader som beviljas för undervisnings- och kulturverksamhet eller socialvård,

4) **landskapsandelsuppgifter** uppgifter för vilka allmän landskapsandel eller uppgiftsbaserad landskapsandel beviljas med stöd av lag samt med

5) upphävd (2003/89).

1a kap. Kapitalrubriken upphävd (2007/68).

2a §. Upphävd (2007/68).

2b §. Upphävd (2007/68).

2c §. Upphävd (2003/89).

2 kap. Justering av landskapsandelar mellan landskapet och kommunerna (1998/25)

3 §. Upphävd (1998/25).

4 §. (1998/25) Justering av landskapsandelarna i motsvarighet till förändringarna i kostnadsnivån

Landskapsandelarna för driftskostnaderna justeras under verksamhetsåret i motsvarighet till de faktiska förändringarna i kostnadsnivån utgående från en jämförelse mellan prisindex för den kommunala basservicen året före verksamhetsåret och prisindex för den kommunala basservicen verksamhetsåret. (2007/68)

Förändringarna i fråga om kostnadsnivån beaktas endast om kostnadsnivån ökat eller minskat med över fem procent. Justeringen görs i förhållande till den förändring som överstiger fem procent. (2007/68)

Landskapsregeringen beslutar senast den 15 oktober om en justering av landskapsandelarna enligt 1 mom.

5 §. Förändring i landskapsandelsuppgifter och kostnadsnivån

En förändring i omfattningen eller arten av landskapsandelsuppgifterna beaktas i den mån den följer av landskapslag, av sådana föreskrifter som grundar sig på landskapslag eller landskapsförordning, av en social- eller finansplan eller av landskapsbudgeten.

Förändringen i kostnadsnivån bestäms enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland. Indexet grundar sig på förändringen i kostnadsnivån viktad med driftskostnaderna för socialvården samt för undervisnings- och kulturverksamheten. (2007/68)

6 §. Bibehållande av kostnadsfördelningen

Fördelningen mellan landskapet och kommunerna av de uppgiftsbaserade kostnaderna för undervisnings- och kulturverksamheten samt socialvården bibehålls enligt samma förhållande som var gällande när denna lag trädde i kraft. Detta gäller inte kostnader för anläggningsprojekt, kalkylerade räntor och avskrivningar eller kostnader för skötsel av lån. (1998/25)

Kostnadsfördelningens utveckling utreds i sin helhet mellan landskapet och kommunerna vart fjärde år (justeringsår). Basbeloppen av de uppgiftsbaserade landskapsandelarna justeras i överensstämmelse med utredningarna enligt landskapslagen (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten och landskapslagen (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården. Justeringen beaktas vid fastställandet av basbeloppen verksamhetsåret efter att utredningarna slutförts. (1998/25)

Innan en justering vidtas skall landskapsregeringen förhandla med kommunerna om kostnadsfördelningens utveckling. Närmare föreskrifter om förhandlingarna mellan landskapet och kommunerna kan utfärdas genom landskapsförordning.

3 kap. Allmän landskapsandel

7 §. Mottagare av allmän landskapsandel

Kommun får allmän landskapsandel till ett belopp som bestäms enligt de grunder som anges nedan.

7 a §. (2007/68) Basbelopp för den allmänna landskapsandelen

Landskapsregeringen fastställer årligen senast den 15 oktober ett basbelopp för den allmänna landskapsandelen för det följande verksamhetsåret. Basbeloppet fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret.

8 §. Allmän landskapsandel till kommuner

Den allmänna landskapsandelen erhålls genom att invånarantalet den första dagen året före verksamhetsåret multipliceras med basbeloppet av den allmänna landskapsandelen, vilket multipliceras med kommunens koefficient enligt bosättningsstrukturgrupp. (1998/25)

Det belopp som fås enligt 1 mom. ökas med ett belopp som bestäms enligt sjunkande invånarantal.

3 mom. upphävt (1998/25).

9 §. (2007/68) Koefficient enligt bosättningsstrukturgrupp

Koefficienterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen (1993:73) om bosättningsstrukturgrupper är följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Koefficient
1	3,60
2	1,30
3	0,50
4	0,00
5	0,00
6	0,00
7	0,00
8	0,00

10 §. Belopp enligt sjunkande invånarantal

Om invånarantalet i kommunen har sjunkit under tre år räknat från ingången av fastställelseåret, beräknas det belopp som bestäms enligt sjunkande invånarantal med hjälp av följande formel: $0,5 \times \text{skillnaden mellan invånarantalet} \times [(\text{den i 8 § 1 mom. angivna allmänna landskapsandelen} + \text{de uppgiftsbaserade landskapsandelarna}) / \text{invånare}]$.

4 kap. Finansieringsunderstöd (2007/68)

11 §. (2007/68) Komplettering av skatteinkomsterna

Komplettering av skatteinkomsterna beviljas kommuner i vilka medeltalet av den beskattningsbara in-

LL (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna

D 6

komsten vid kommunens förvärvsinkomstbeskattning per invånare för de tre senast slutförda kommunalbeskattningarna underskrider den kompletteringsgräns som på basis av 2 mom. och den i 3 mom. fastställda koefficienten bestäms för kommunen.

Kompletteringsgränsen erhålls genom att ett basberäkningsbelopp multipliceras med de koefficienter som bestäms för kommunen enligt 3 mom. Vid fastställandet av basberäkningsbeloppet beräknas för varje år under de tre senast slutförda kommunalbeskattningarna kvoten mellan den totala beskattningsbara inkomsten vid kommunens förvärvsinkomstbeskattning i alla åländska kommuner och det totala antalet invånare i alla åländska kommuner. Den erhållna kvoten för varje år sammanräknas och divideras med antalet jämförelseår (tre), varvid basberäkningsbeloppet erhålls.

Koefficienterna för beräkning av kompletteringsgränserna är följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Koefficient
1	0,95
2	0,94
3	0,93
4	0,92
5	0,91
6	0,90
7	0,89
8	0,88

Komplettering av skatteinkomsterna räknas ut genom att skillnaden mellan kompletteringsgränsen och medeltalet av den beskattningsbara inkomsten vid kommunens förvärvsinkomstbeskattning per invånare för de tre senast slutförda kommunalbeskattningarna i kommunen multipliceras med kommunernas genomsnittliga inkomstkattesats i landskapet Åland under det år till vars inkomster beskattningen hänförs sig samt med antalet invånare i kommunen den första dagen sistnämnda år. Om kommunernas genomsnittliga inkomstkattesats i landskapet överstiger kommunens egen inkomstkattesats för den senast slutförda beskattningen används den sistnämnda inkomstkattesatsen vid beräkningen av skattekompletteringen enligt denna paragraf.

Med den beskattningsbara inkomsten vid kommunens förvärvsinkomstbeskattning avses den inkomst som beräknas genom att kommunens inkomster från förvärvsinkomstskatten multipliceras med kommunens inkomstkattesats. Som kommunens inkomster från förvärvsinkomstskatten beaktas förutom inkomsterna från förvärvsinkomstskatten sådana de redovisas till kommunen i samband med debiteringsredovisningen även kompensation som kommunen erhåller för avdrag vid förvärvsinkomstbeskattningen.

12 §. (2007/68) Samarbetsunderstöd

Samarbetsunderstöd kan enligt prövning beviljas kommuner som tillsammans med en eller flera andra kommuner vidtar samarbetsutvecklande åtgärder. För att stöd skall beviljas skall kommunen kunna visa att

D 6 LL (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna

åtgärderna leder till effektivare produktion av kommunal service.

Samarbetsunderstöd beviljas enbart för inledande av projekt. Understödet kan beviljas för det år projektet inleds och för det därpå följande året.

12a §. (2007/68) *Särskilt understöd*

En kommun som på grund av kommunalekonomiska svårigheter är i behov av ökat ekonomiskt stöd kan enligt prövning beviljas ett särskilt understöd, om svårigheterna har sin grund i att en förändring har skett och om de bakomliggande faktorerna är av den art att de inte har kunnat förutses av kommunen. När behovet av ekonomiskt stöd bedöms kan även lokala sårhållanden beaktas.

Ett villkor för att särskilt understöd skall beviljas är att kommunen har godkänt en åtgärdsplan för att balansera kommunens ekonomi. Landskapsregeringen kan för beviljandet och användningen av understöd även ställa andra villkor som hänför sig till kommunens ekonomi. Om planen eller de villkor som ställts inte har iakttagits, kan understödet under de följande åren utebli eller beviljas till nedsatt belopp.

5 kap. Utbetalning och förfarande i övrigt**13 §.** Upphävd (1998/25).**14 §.** (2007/68) *Beviljande av allmän landskapsandel och finansieringsunderstöd*

Den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna beviljas av landskapsregeringen utan ansökan. Samarbetsunderstöd och särskilt understöd skall sökas hos landskapsregeringen före utgången av oktober.

Den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna beviljas varje år senast den 11 januari. Samarbetsunderstöd och särskilt understöd beviljas före utgången av finansåret. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

15 §. *Tidpunkt för utbetalning*

Den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna betalas månatligen till kommunen från ingången av finansåret i lika stora poster senast den 11 varje månad. (2007/68)

Justeringen av landskapsandelarna enligt 4 § beaktas i samband med utbetalningen av landskapsandelen från och med november månad efter justeringen. Justeringen skall vara slutförd före utgången av verksamhetsåret. (1998/25)

3 mom. upphävt (2007/68)

Samarbetsunderstöd utbetalas mot redovisning av betalda godtagbara kostnader. Särskilt understöd utbetalas i enlighet med en av landskapsregeringen fastställd plan. (2008/145)

16 §. *Betalning av utebliven förmån*

Framkommer det först sedan den i 19 § nämnda tiden gått till ända uppgifter som inte tidigare stått till en kommuns eller ett kommunalförbunds förfogande, och har kommunen eller kommunalförbundet på grund därav inte fått sådan landskapsandel eller komplettering av skatteinkomsterna som kommunen eller kommunalförbundet enligt landskapslag hade

rätt till, skall det uteblivna beloppet betalas till kommunen eller kommunalförbundet. På beloppet skall betalas en årlig ränta som motsvarar grundräntan räknat från ingången av den månad då landskapsandelen eller kompletteringen av skatteinkomsterna borde ha betalats. (2007/68)

Om den uteblivna förmånen har liten betydelse och utgifterna för utbetalning av den inte skulle stå i proportion till sakens ekonomiska betydelse, betalas dock inte förmånen till kommunen eller kommunalförbundet.

Landskapsregeringen får besluta att en utebliven förmån betalas senare i samband med utbetalningen av följande landskapsandelar eller komplettering av skatteinkomsterna. (2007/68)

17 §. *Återbetalning av grundlös förmån*

Om en kommun eller ett kommunalförbund utan grund har fått landskapsandel eller komplettering av skatteinkomsterna, skall landskapsregeringen bestämma, att det överbetalda beloppet skall återbetalas. På det som återbetalas uppbärs en årlig ränta som motsvarar grundräntan räknat från ingången av den månad under vilken landskapsandelen eller kompletteringen av skatteinkomsterna har betalats. (2007/68)

Om den förmån som skall återbetalas är liten eller om det skall anses vara oskäligt att kräva återbetalning eller uppbära ränta, behöver det inte bestämmas att förmånen skall återbetalas.

Den förmån som skall återbetalas får dras av från de landskapsandelar eller den komplettering av skatteinkomsterna som senare skall utbetalas till kommunen eller kommunalförbundet. (2007/68)

18 §. *När betalningsskyldigheten upphör*

Skyldighet att betala en utebliven förmån eller att återbetala en grundlös förmån upphör inom fem år från utgången av det kalenderår då förmånen borde ha betalats eller betalades.

6 kap. Sökande av ändring**19 §.** (2007/68) *Rättelseförfarande*

En kommun som inte nöjer sig med ett beslut om beviljande av allmän landskapsandel eller komplettering av skatteinkomsterna har rätt att inom trettio dagar efter att ha fått del av beslutet hos landskapsregeringen framställa ett skriftligt yrkande på rättelse av beslutet.

20 §. *Ändringssökande*

I fråga om lagligheten av landskapsregeringens beslut med anledning av rättelseyrkande eller ett beslut som avses i 16, 17 och 22 §§ får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen enligt förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996). (1998/25)

Ändring får inte sökas genom besvär i andra beslut än de som avses i 1 mom.

Se Pr 103 FL I.

7 kap. Särskilda bestämmelser**21 §.** (1998/25) *Skyldighet att lämna upplysningar*

Kommunerna eller kommunalförbunden skall ge landskapsregeringen de upplysningar som behövs för

att fastställa landskapsandelar och finansieringsunderstöd enligt denna lag.

22 §. Vite

Om en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet av landskapsandelsuppgifterna har underlåtit att uppfylla en lagstadgad förpliktelse eller en förpliktelse om vilken stadgas eller bestäms med stöd av lag, får landskapsregeringen vid vite tvinga kommunen eller kommunalförbundet att uppfylla förpliktelsen.

23 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

8 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

24 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Genom denna lag upphävs

- 1) landskapslagen (1973:43) den 19 juli 1973 om landskapsstöd till kommunerna jämte ändringar samt
- 2) landskapslagen (1989:59) den 20 juni 1989 om allmän landskapsandel och allmänt finansieringsunderstöd till kommunerna jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

25 §. Tillämpning av tidigare gällande bestämmelser

För kostnader som uppkommit före lagens ikraftträdelsedag betalas landskapsandel enligt de tidigare gällande bestämmelserna.

26 §. Utjämningsdel

Den enligt 8 § bestämda basdelen av en kommuns allmänna landskapsandel ökas eller minskas med en utjämningsdel under åren 1994-1997, om det sammanlagda beloppet av de uppgiftsbaserade landskapsandelarna, den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna avviker från motsvarande landskapsandelar som enligt de tidigare landskapsandelsstadgandena har bestämts för åren 1988-1991.

Utgjämningdelen för respektive kommun under justeringsperioden 1994-1997 utgör en viss procent av det belopp som fastställts enligt 27 § multiplicerat med invånarantalet i kommunen.

Om det framräknade utjämningsbeloppet enligt 27 § utgör en vinst för kommunen, minskas den i 1 mom. nämnda basdelen med följande:

Utgjämningssår	Minskning av basdelen med ett belopp som fastställs i procent av utjämningsbeloppet
1994	80
1995	60
1996	40
1997	20

Om det framräknade utjämningsbeloppet enligt 27 § utgör en förlust för kommunen, ökas den i 1 mom. nämnda basdelen i motsvarande grad som den minskas enligt 3 mom.

LL (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna

D 6

27 §. Kommunens utjämningsbelopp

Utgjämningssbeloppet per kommuninvånare erhålls genom att det sammanlagda beloppet av kommunens uppgiftsbaserade landskapsandelar, basdelen av den allmänna landskapsandelen och kompletteringen av skatteinkomsterna framräknat enligt denna lag för år 1988 jämförs med det sammanlagda beloppet av motsvarande landskapsandelar och komplettering av skatteinkomster enligt de beräkningar som görs för år 1988 enligt de tidigare gällande landskapsandelsstadgandena. Samma jämförelser görs även för åren 1989-1991.

De skillnader som erhålls för de olika kommunerna för varje år divideras sedan med antalet invånare respektive år i kommunen. Den framräknade skillnaden per invånare och år sammanräknas för respektive kommun och divideras med antalet jämförelseår (4). Det erhållna medeltalet för jämförelseåren justeras sedan med konsumentprisindex varvid ett utjämningsbelopp erhålls.

28 §. (1998/25) Komplettering av skatteinkomsterna under år 1998

Med avvikelser från vad som föreskrivs i 11 § 4 mom. beräknas kompletteringen av skatteinkomsterna för år 1998 på basen av den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet under år 1997 minskad med 0,8 penni. Om den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet för år 1997 överstiger kommunens egen uttaxering per skatteöre för år 1997, används kommunens egen uttaxering per skatteöre för år 1997 minskad med 0,8 penni vid beräkningen av skattekompletteringen enligt 11 §.

29 §. (1997/29) Komplettering av skatteinkomsterna under år 1997

Med avvikelser från vad som stadgas i 11 § 4 mom. beräknas kompletteringen av skatteinkomsterna för år 1997 på basen av den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet under år 1996 minskad med 1,8 penni. Om den genomsnittliga kommunala uttaxeringen per skatteöre i landskapet för år 1996 överstiger kommunens egen uttaxering per skatteöre för år 1996, används kommunens egen uttaxering per skatteöre för år 1996 minskad med 1,8 penni vid beräkningen av skattekompletteringen enligt 11 §.

Ikraftträdelsebestämmelse (2002/69):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Utan hinder av denna lag skall det belopp som år 2003 fördelas mellan kommunerna som kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst bestämmas så att det utgör 24,09 procent av den kapitalinkomstskatt som vid den senast slutförda beskattningen påförts jordbrukare, näringsidkare och yrkesutövare i landskapet minskat med ett belopp som utgör 35,33 procent av det belopp som år 2002 fördelades som kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst.

Ikraftträdelsebestämmelse (2003/89):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. Vid fastställande av justeringsbelopp i enlighet med land-

D 7 LL (1993:71) om ... landskapsandel för socialvården

skapslagen (1999:26) om en särskild justering av landskapsandelarna till kommunerna för åren 2004 och 2005 skall bestämmelserna i den 2c § som upphävs genom denna lag samt bestämmelserna i 11 § tillämpas i den lydelse de hade innan denna lag trädde ikraft.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/68):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas första gången på landskapsandelar och finansieringsunderstöd som fastställs för verksamhetsåret 2008.

Vid beräkningen av kompletteringen av skatteinkomsterna år 2008 och 2009 beaktas inte den kompensation för utökad förvärvsinkomstavrdrag som kommunerna har fått under åren 2004–2007. I stället används kalkylerade kompensationsbelopp som grund för beräkningen. Beloppen för år 2008 beräknas på basen av beskattningsuppgifterna för skatteåren 2004–2006 genom tillämpning av bestämmelserna i landskapslagen (2007:14) om kompensation för förlust av skatteintäkter. På motsvarande sätt beräknas beloppen för år 2009 på basen av beskattningsuppgifterna för skatteåren 2005–2007.

Ikraftträdelsebestämmelse (2008/145):

Denna lag träder i kraft den 1 december 2008.

D 7 Landskapslag (1993:71) om planering av och landskapsandel för socialvården

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på planering av och landskapsandel för socialvården, om så är stadgat i någon annan landskapslag (*speciallag*). Om så stadgas i denna lag skall i fråga om landskapsandel som avses i denna lag även iakttas bestämmelserna i landskapslagen (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna (*landskapsandelslagen*).

2 §. Socialvårdens resurser

Varje kommun skall anvisa resurser för den socialvård som ligger till grund för landskapsandelen.

3 §. Verksamhetsmöjligheter

Kommun skall, om inte annat är stadgat i speciallag, ordna de uppgifter som hör till socialvården

1) genom att själv ombesörja verksamheten,
2) genom att med stöd av avtal tillsammans med en annan kommun eller andra kommuner ombesörja verksamheten,

3) genom att låta kommunalförbund där kommunen är medlem ombesörja verksamheten eller

4) genom att köpa tjänster av landskapet, av annan kommun, av kommunalförbund eller av annan som tillhandahåller socialvårdstjänster.

Vad som i 1 mom. 4 punkten är stadgat om kommuns möjligheter att köpa tjänster gäller även kommunalförbund som handhar uppgifter inom socialvården.

Om en kommun eller ett kommunalförbund väljer ett privat alternativ för ombesörjandet av de uppgif-

ter som hör till socialvården skall kommunen eller kommunalförbundet försäkra sig om att den privata socialvårdstjänsten motsvarar den nivå som krävs av motsvarande kommunala verksamhet.

Kommuner och kommunalförbund är skyldiga att betala ersättning endast för de privat tillhandahållna socialvårdstjänster för vilka kommunen eller kommunalförbundet beslutat att ersättning skall utgå.

2 kap. Planering

4 §. Socialvårdsplanen

Landskapsregeringen skall årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en plan för ordnande av socialvården i landskapet under de fem följande kalenderåren (*socialvårdsplanen*).

5 §. Socialvårdsplanens innehåll

Socialvårdsplanen skall innehålla:

1) målen och anvisningarna för ordnandet av socialvården,

2) de föreskrifter som meddelas med stöd av myndigande i speciallag,

3) (1998/26) de landskapsandelar som skall erläggas för socialvården, basbelopp enligt åldersgrupp per invånare samt en uppskattning av det sammanlagda beloppet av driftkostnaderna för den socialvård som kommunerna ordnar,

4) antalet anställda inom den socialvård som ligger till grund för fastställande av landskapsandelen samt

5) en förteckning över anläggningsprojekt, de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår.

Dessutom skall planen innehålla beloppet av minimikostnaderna för att ett projekt skall betraktas som ett anläggningsprojekt samt en uppskattning av den landskapsandel som betalas för anläggningsprojekt.

6 §. Förslag över anläggningsprojekt

Kommun skall årligen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen bestämt tillställa landskapsregeringen ett förslag över de anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren.

Vad i 1 mom. är föreskrivet om kommun gäller även kommunalförbund som ombesörjer i denna lag avsedd verksamhet.

3 kap. Landskapsandel för driftkostnader

7 §. Mottagare av landskapsandel

Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftkostnaderna för socialvården enligt de kalkylerade grunder som anges nedan.

8 §. (1998/26) Fastställande av basbeloppen

Landskapsregeringen fastställer årligen i socialvårdsplanen de basbelopp per kommuninvånare som utgör grunden för landskapsandelarna för socialvårdens driftkostnader för det följande verksamhetsåret. Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala

basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret. (2007/69)

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (1999/28)

8 §. (2007/70) *Fastställande av basbeloppen (Temporär bestämmelse, se ikraftträdelsebestämmelse)*

Landskapsregeringen fastställer i socialvårdsplanen de basbelopp per kommuninvånare som utgör grunden för landskapsandelarna för socialvårdens driftskostnader för det följande verksamhetsåret. Basbeloppen fastställs med nettodriftskostnaden år 2005 per invånare i de olika åldersgrupper som avses i 9 § som grund. Beloppen justeras med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland.

9 §. (1998/26) *Basbelopp enligt åldersgrupp*

Basbeloppen per kommuninvånare fastställs för socialvården för följande åldersgrupper:

- 0-6 år
- 7-64 år
- 65-74 år
- 75-84 år
- 85 år och äldre

10 §. (1998/26) *Landskapsandel till kommuner*

Landskapsandelen för socialvården erhålls genom att basbeloppet enligt åldersgrupp multipliceras med antalet kommuninvånare som hör till åldersgruppen i fråga. De belopp som erhålls för respektive åldersgrupp adderas och summan multipliceras med de landskapsandelsprocenter som bestäms enligt kommunens bosättningsstrukturgrupp.

11 §. (2007/69) *Landskapsandelsprocenter enligt bosättningsstrukturgrupp*

Landskapsandelsprocenterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen (1993:73) om bosättningsstrukturgrupper är följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Procent
1	43,00
2	40,00
3	35,00
4	30,00
5	25,00
6	20,00
7	15,00
8	12,00

12 §. *Beviljande och utbetalning av landskapsandelar*

Landskapsandel för driftskostnader beviljas utan ansökan kommunen varje år senast den 11 januari.

Den landskapsandel för driftskostnader som beviljas enligt 1 mom. utbetalas månaten till kommunen från ingången av finansåret i lika stora poster senast den 11 varje månad. I samband med utbetalningen beaktas utjämningen av landskapsandelarna i enlighet med landskapsandelslagen. (2003/90)

LL (1993:71) om ... landskapsandel för socialvården **D 7**

Justeringen av landskapsandelarna enligt 4 § landskapsandelslagen beaktas i samband med utbetalningen av landskapsandelen från och med november månad efter justeringen. Justeringen skall vara slutförd före utgången av verksamhetsåret. (1998/26)

13 §. *Bibehållande av kostnadsfördelning*

Fördelningen mellan landskapet och kommunerna av kostnaderna för den kommunala socialvården som ordnats i den omfattning som socialvårdsplanen anger bibehålls enligt samma förhållande som var gällande när denna lag trädde i kraft. (1998/26)

Vid kostnadsfördelningen beaktas driftskostnader för ordnandet av verksamhet enligt speciallagar och landskapsandelen för driftskostnaderna. I driftskostnaderna ingår inte kostnader för anläggningsprojekt, kalkylerade räntor och avskrivningar eller kostnader för skötsel av lån.

Kostnadsfördelningen utreds vart fjärde år (*justeringsår*). Om den genomförda kostnadsfördelningen beräknad för året före justeringsåret skiljer sig från den kostnadsfördelning som gäller när denna lag träder i kraft, skall beloppen av landskapsandelarna justeras så att kostnadsfördelningen återgår till den ursprungliga nivån vid ingången av justeringsåret. Justeringen beaktas vid fastställandet av basbeloppen verksamhetsåret efter att utredningarna slutförts. (1998/26)

Innan en justering vidtas skall landskapsregeringen förhandla med kommunerna om kostnadsfördelningens utveckling. Närmare föreskrifter om förhandlingarna mellan landskapet och kommunerna kan utfärdas genom landskapsförordning.

14 §. (2007/69) *Särskilda landskapsandelar för specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård*

I tillägg till den landskapsandel som avses i 10 § erhåller kommunen särskilda landskapsandelar för specialomsorg, barnskydd och missbrukarvård. De särskilda landskapsandelarna fastställs var för sig med nettodriftskostnaderna för respektive område som grund.

De särskilda landskapsandelarna för specialomsorgen, barnskyddet och missbrukarvården fastställs genom att kommunens självrisabelopp dras ifrån kommunens nettodriftskostnader för området. Kommunens självrisabelopp beräknas genom att nettodriftskostnaderna multipliceras med kommunens självrisabelopp, vilken erhålls genom att kommunens landskapsandelsprocent enligt 11 § dras ifrån 100 procent.

Med nettodriftskostnaderna för specialomsorgen avses kommunens kostnader för kommunalförbundet för det åländska specialomsorgsdistriktet. Vid beräkningen används uppgifterna i senast fastställda bokslut.

14a §. (1998/26) *Nya uppgifter*

Om kommunerna påförs nya landskapsandelsuppgifter inom socialvården skall det eftersträvas att de merkostnader uppgifterna medför fördelas mellan landskapet och kommunerna enligt den kostnadsfördelning som var gällande när denna lag trädde i kraft.

D 7 LL (1993:71) om ... landskapsandel för socialvården

4 kap. Landskapsandel för anläggningsprojekt**15 §.** (2007/69) *Beviljande av landskapsandel för anläggningsprojekt*

Landskapsandel för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnande av socialvården kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Landskapsandelen utgör 20 procent av kommunens kostnader för anläggningsprojektet, med beaktande av vad som anges i 21 §.

16 §. *Anläggningsprojekt*

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår minst till det belopp som fastställts i socialvårdsplanen. Anskaffning av markområde skall inte betraktas som ett anläggningsprojekt.

Som ett anläggningsprojekt kan även anses en åtgärd enligt 1 mom., om de beräknade kostnaderna underskrider det belopp som fastställts i socialvårdsplanen och om finansieringen av projektet skulle komma att bli synnerligen betungande för kommunen eller kommunalförbundet.

17 §. *Godkännande*

Anläggningsprojekt vars totalkostnader uppgår minst till det belopp som avses i 16 § 1 mom., de högsta kostnader för de projekt som berättigar till landskapsandel och projektens inledningsår godkänns i socialvårdsplanen.

18 §. *Projektplan*

Kommunen eller kommunalförbundet skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsregeringen en projektplan över anläggningsprojektet.

Projektplanen skall innehålla följande uppgifter:

- 1) allmän beskrivning av projektet,
- 2) redogörelse för behovet av att genomföra projektet,
- 3) beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning,
- 4) huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning,
- 5) tidtabell för projektets genomförande samt
- 6) en kostnadsberäkning för projektet.

19 §. *Fastställelse av anläggningsprojekt*

Landskapsregeringen fastställer på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret.

Samtidigt med fastställandet av anläggningsprojekt kan landskapsregeringen meddela kommunen eller kommunalförbundet ett förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret. Förhandsbeskedet är bindande för landskapsregeringen då den fastställer de projekt som skall inledas följande år, om inte annat följer av landskapsbudgeten eller socialvårdsplanen.

20 §. *Förverkligande av anläggningsprojekt*

Ett anläggningsprojekt skall påbörjas det år fastställelsebeslutet enligt 19 § 1 mom. fattats eller året därpå.

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl på ansökan av en kommun eller ett kommunalförbund besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan det har fastställts.

21 §. *Landskapsandel för anläggningsprojekt*

För anläggningsprojekt betalas landskapsandel högst för de kostnader landskapsregeringen har fastställt. Om de faktiska kostnaderna för ett anläggningsprojekt är mindre än de kostnader som godkänts i socialvårdsplanen och som landskapsregeringen fastslagit, betalas landskapsandel för de faktiska kostnaderna.

Landskapsandel betalas inte för anläggningsprojekt vars kostnader är mindre än det belopp som fastställts i socialvårdsplanen, om det inte är fråga om ett anläggningsprojekt som avses i 16 § 2 mom.

22 §. *Upphävd (2007/69).***23 §.** *Utbetalning av landskapsandel*

Landskapsandel för ett anläggningsprojekt betalas till kommunen eller kommunalförbundet månatligen senast den 20 varje månad i lika stora rater under den tid projektet beräknas pågå. Den första raten skall betalas ut månaden efter den månad då meddelande om att projektet inletts har inkommit. Om projektet på det sätt som avses i 20 § 2 mom. har inletts innan det har fastställts, skall dock den första raten betalas ut senast månaden efter den månad då fastställelsebeslutet fattades.

24 §. *Projektredovisning och landskapsandelsbeslut*

För fastställelse av den slutliga landskapsandelen för ett anläggningsprojekt skall kommunen eller kommunalförbundet för landskapsregeringen lägga fram en redovisning över kostnaderna för genomförandet av projektet. Projektredovisningen om de faktiska kostnaderna skall tillställas landskapsregeringen senast den 31 augusti under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt.

Landskapsregeringen skall fatta beslut om den slutliga landskapsandelen för ett anläggningsprojekt inom två månader efter att projektredovisningen lämnats in.

25 §. *Återbetalning av landskapsandel för anläggningsprojekt*

Landskapsregeringen kan besluta att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskapsandelen för anläggningsprojektet helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlåtes till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan landskapsregeringen besluta att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från landskapsandelen för ett nytt anläggningsprojekt.

Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsreger-

ingen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandelen svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beslutar annat.

5 kap. Sökande av ändring

26 §. (1995/30) Rättelseförfarande

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut enligt 15 § om beviljande av landskapsandel eller ett beslut som avses i 24 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter delgivningen av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsregeringen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

27 §. Ändringssökande

I fråga om lagligheten av landskapsregeringens beslut med anledning av rättelseyrkande eller ett beslut som avses i 25 §, 29 § 3 mom. och 31 § får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen enligt förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996). (1998/26)

Ändring får inte sökas genom besvär i andra beslut än de som avses i 1 mom.

Se Pr 103, FL I.

6 kap. Tillämpning av vissa bestämmelser i landskapsandelslagen

28 §. Betalning av landskapsandel

På betalning av landskapsandel tillämpas dessutom följande bestämmelser i landskapsandelslagen:

- 1) bestämmelsen i 16 § om betalning av utebliven förmån,
- 2) bestämmelsen i 17 § om återbetalning av grundlös förmån samt
- 3) bestämmelsen i 18 § om upphörande av betalningsskyldighet.

7 kap. Särskilda bestämmelser

29 §. Servicesystemets ändamålsenlighet

Om kommunen inte har ordnat sådan service för sina invånare som avses i speciallagarna och den nödvändiga basservicen inte motsvarar allmänt godkänd nivå i landskapet, kan landskapsregeringen pröva ändamålsenligheten i kommunens servicesystem.

Om landskapsregeringen konstaterar att servicesystemet har allvarliga brister av orsaker som beror på kommunen, kan landskapsregeringen ge kommunen rekommendationer om hur och inom vilken tid bristerna i servicesystemet skall korrigeras.

Om kommunen inte har korrigerat bristerna i servicesystemet inom den tid som landskapsregeringen fastställt i sin rekommendation, kan landskapsregeringen helt eller delvis återkräva kommunens landskapsandel till landskapet för den tid och till den del servicesystemet har konstaterats vara bristfälligt på det sätt som landskapsregeringen avser.

Återkrav av en kommuns landskapsandel kan förnyas sedan landskapsregeringen på nytt har behandlat bristerna i servicesystemet på det sätt som stadgas i 1 och 2 mom. Återkravet av landskapsandel får härvid

LL (1993:71) om ... landskapsandel för socialvården

D 7

inte beröra en sådan tidsperiod för vilken landskapsandel redan tidigare har återkrävts.

30 §. (1998/26) Skyldighet att lämna upplysningar

Kommunerna eller kommunalförbunden skall ge landskapsregeringen de upplysningar som behövs för att fastställa landskapsandelar enligt denna lag samt pröva ändamålsenligheten i kommunens servicesystem.

31 §. Vite

Om en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet av landskapsandelsuppgifterna vägrar uppfylla en lagstadgad förpliktelse eller en förpliktelse om vilken stadgas eller bestäms med stöd av lag, kan landskapsregeringen vid vite tvinga kommunen, kommunalförbundet eller annan huvudman att uppfylla förpliktelsen.

32 §. Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har hemkommun i kommunen enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994). (1995/30)

Vid uträkningen av den landskapsandel för kommunen som avses i 10 § anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

Se Om 203 FL II.

33 §. Formulär

Verksamhetsberättelse, projektplan samt projektdovisning skall uppgöras på formulär som fastställs av landskapsregeringen.

34 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

8 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

35 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Bestämmelserna i 2 och 3 kap. tillämpas första gången redan år 1993 vid antagande av socialvårdsplanen för åren 1994-1998.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1983:63) den 22 november 1983 om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

36 §. De kalkylerade markbeloppen det år då lagen träder i kraft

De kalkylerade markbeloppen per invånare som skall tillämpas det år då lagen träder i kraft godkänns i socialvårdsplanen.

37 §. Tillämpning av tidigare gällande bestämmelser

Landskapsstöd för kostnader som uppkommit före lagens ikraftträdelsedag betalas enligt de tidigare gällande bestämmelserna, såvida inte något annat stadgas i denna paragraf.

På anläggnings- och driftskostnadsprojekt som har påbörjats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet till den

D 8 LL (1993:72) om undervisnings- och kulturverksamheten

del projektets genomförande fortsätter medan denna lag gäller. På alla egendomsöverlåtelse och ändringar av användningssyften som har skett efter ikraftträdandet tillämpas 25 §.

Ett ärende som är anhängigt vid [landskapsstyrelsen] när denna lag träder i kraft skall slutbehandlas enligt de bestämmelser som har gällt tidigare, om det inte är fråga om överlåtelse och ändringar av användningsändamål som avses i 2 mom.

38 §. Pensionsskyddet för personalen vid en privat verksamhetsenhet

Den som då denna lag träder i kraft är anställd hos en privat arbetsgivare som tillhandahåller kommun eller kommunalförbund tjänster som avses i 3 § 1 mom. 4 punkten har, såvida landskapslagen (1971:51) om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel tillämpades på ifrågavarande verksamhet före den 1 januari 1984, rätt till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension ur landskapets medel enligt de regler som gäller för personer som är anställda hos landskapet.

Sedan i 1 mom. avsedd person avlidit betalas familjepension efter honom enligt samma regler som efter person som varit anställd hos landskapet.

En arbetsgivare som avses i 1 mom. är skyldig att till landskapet Ålands pensionsfond för varje kvartal betala en andel av pensionskostnaderna för personer som avses i sagda moment. Andelen utgör 25 procent av ifrågavarande personers lön. Andelen för visst kvartal skall betalas under den första månaden i följande kvartal. Med avvikelse från vad som nu sagts är andelen av pensionskostnaderna under ikraftträdelseåret dock 15 procent samt under det andra giltighetsåret 17,5 procent, under det tredje 20 procent och under det fjärde 22,5 procent. (1995/73)

En pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte en årlig ränta av 16 procent för den tid som betalningen har försenats får indrivnas utan dom eller utslag på det sätt som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (FFS 367/1961).

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning för vars förpliktelser en delägare eller en bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en pensionskostnadsandel enligt denna lag jämte dröjsmålsränta sökas ut hos delägaren eller bolagsmannen enligt 4 mom.

Sedan denna lag trätt i kraft gäller om pensionskyddet för dem som anställs av en privat arbetsgivare som avses i 1 mom. bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/1961).

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/69):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 med undantag av lagens 15 § som träder i kraft den 1 januari 2008.

Till de delar lagen träder i kraft den 1 oktober 2007 tillämpas den första gången på landskapsandelar som beviljas för verksamhetsåret 2008, förutom när det gäller regler 8 § som tillämpas första gången vid fastställande av basbeloppen för år 2009.

Till den del lagen träder i kraft den 1 januari 2008 skall lagen i dess tidigare lydelse tillämpas på anlägg-

ningsprojekt för vilka beslut om fastställande eller om förhandsbesked har fattats före detta datum.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/70):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas vid fastställande av basbeloppen för verksamhetsåret 2008.

D 8 Landskapslag (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Lagens tillämpningsområde**

Denna lag tillämpas på planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet, om så är stadgat i någon annan landskapslag (*speciallag*). Om så stadgas i denna lag skall i fråga om landskapsandel som avses i denna lag även iaktas bestämmelserna i landskapslagen (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna (*landskapsandelslagen*).

2 §. Definitioner

I denna lag förstås med

- 1) **undervisningsverksamhet** verksamhet vid grundskolorna samt medborgarinstitut och
- 2) **kulturverksamhet** verksamhet vid allmänna bibliotek, kommunernas kulturverksamhet, idrottsverksamhet samt ungdomsarbete.

2 kap. Landskapsandel för driften av grundskolorna**3 §. (1998/27) Allmän bestämmelse**

För finansiering av driftskostnaderna för grundskolan erhåller kommunerna landskapsandel enligt de kalkylerade grunder som anges nedan.

4 §. (2003/46) Fastställande av landskapsandelsgrunderna

Landskapsregeringen fastställer årligen senast den 15 oktober ett basbelopp per kommuninvånare i åldersgruppen 6-15 år för grundskolan samt ett basbelopp per elev för träningsundervisningen för det följande verksamhetsåret.

5 §. (1998/27) Basbeloppen

Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivå enligt prisindex för den kommunala basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret. (2007/71)

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivå och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (1999/29)

5 §. (2007/72) Basbeloppen (Temporär bestämmelse, se ikraftträdelsebestämmelse)

Basbeloppet för beräkning av landskapsandelen för grundskolan fastställs som nettodriftskostnaden år 2005 per invånare i åldersgruppen 6-15 år. Basbeloppet för beräkning av den särskilda landskapsandelen för träningsundervisningen fastställs som nettodriftskostnaden år 2005 per elev i träningsundervisning. Belop-

pen justeras med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland.

6 §. Upphävd (2003/46).

7 §. (2007/71) *Landskapsandel till kommuner*

Landskapsandelen för grundskolan erhålls genom att basbeloppet per kommuninvånare i åldersgruppen 6-15 år multipliceras med antalet kommuninvånare i denna åldersgrupp. Det erhållna beloppet multipliceras med de landskapsandelsprocenter som bestäms enligt kommunens bosättningsstrukturgrupp.

Landskapsandelsprocenterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen (1993:73) om bosättningsstrukturgrupper är följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Procent
1	80,00
2	60,00
3	45,00
4	40,00
5	35,00
6	30,00
7	25,00
8	20,00

8 §. (1998/27) *Bibehållande av kostnadsfördelningen*

Fördelningen mellan landskapet och kommunerna av driftskostnaderna för grundskolan bibehålls enligt samma förhållande som var gällande när denna lag träder i kraft. I driftskostnaderna ingår inte de kostnader som anges i 13 §.

Kostnadsfördelningen utreds vart fjärde år (*justeringsår*). Om den genomförda kostnadsfördelningen beräknad för året före justeringsåret skiljer sig från den kostnadsfördelning som gäller när denna lag träder i kraft, skall beloppet av landskapsandelarna justeras så att kostnadsfördelningen återgår till den ursprungliga nivån vid ingången av justeringsåret. Justeringen beaktas vid fastställandet av basbeloppen verksamhetsåret efter att utredningarna slutförts.

Innan en justering enligt 1 mom. vidtas skall landskapsregeringen förhandla med kommunerna om kostnadsfördelningens utveckling. Närmare bestämmelser om förhandlingarna mellan landskapet och kommunerna kan utfärdas genom landskapsförordning.

9 §. (1998/27) *Särskild landskapsandel för träningsundervisningen*

Utöver den landskapsandel som avses i 7 § erhåller elevens hemkommun en särskild landskapsandel för elever som får sådan undervisning som avses i 21 § 3 mom. grundskolelagen (1995:18) för landskapet Åland, nedan kallad träningsundervisning.

Den särskilda landskapsandelen för kommunen erhålls genom att basbeloppet per elev multipliceras med antalet elever i kommunen som erhåller träningsundervisning. Vid fastställande av basbeloppet tillämpas 5 §. (2003/46)

10 §. Upphävd (2003/46)

11 §. (1998/27) *Elevantalet som underlag för den särskilda landskapsandelen*

Den särskilda landskapsandelen fastställs enligt uppgifter om elevantalet den 20 augusti fastställdesåret. Uppgifterna tillställs landskapsregeringen av elevens hemkommun.

Landskapsandel kan lämnas obehiljad i fråga om elever som inte senast den 25 augusti har anmälts till landskapsregeringen.

12 §. (1998/27) *Justering av den särskilda landskapsandelen i förhållande till elevantalet*

Om antalet elever i träningsundervisning förändras under verksamhetsåret justeras utbetalningen av den särskilda landskapsandelen i förhållande till förändringen i elevantalet.

13 §. *Kostnader som inte beaktas vid beräkningen av basbeloppen* (2003/46)

Som kostnader för grundskolor anses inte

1) kostnader för anläggningsprojekt som avses i denna lag och kostnader för anskaffning av markområden,

2) kostnader för skötsel av lån eller kalkylerade räntor och avskrivningar,

3) kostnader som landskapsregeringen finansierar enligt någon annan lag på annat sätt,

4) kostnader för avgiftsbelagda tjänster eller

5) utgifter för nämnder, direktorier och andra dylika organ.

14 §. (1998/27) *Kommuninvånare*

Med kommuninvånare avses den som har hemkommun i kommunen enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994).

Vid uträkningen av den landskapsandel som avses i 7 § anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

15 §. (1998/27) *Elevens hemkommun*

Med elevens hemkommun avses den kommun där eleven har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun vid ingången av respektive termin.

3 kap. Landskapsandel för driften av medborgarinstitut

16 §. *Kalkylerad landskapsandel*

Landskapsandelen för en kommuns medborgarinstitut beräknas på det belopp som erhålls genom att det timantal som har fastställts som beräkningsgrund för landskapsandelen multipliceras med det per undervisningstimme bestämda basbeloppet.

Landskapsandelen erhålls genom att det i 1 mom. uträknade beloppet multipliceras med koefficienten 0,40.

17 §. (1998/27) *Basbelopp för medborgarinstitut*

Landskapsregeringen fastställer årligen senast den 15 oktober ett basbelopp per undervisningstimme för medborgarinstitut för det följande verksamhetsåret. Basbeloppet fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen

D 8 LL (1993:72) om undervisnings- och kulturverksamheten

och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret. (2007/71)

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (1999/29)

17 §. (2007/72) *Basbelopp för medborgarinstitut (Temporär bestämmelse, se ikraftträdelsebestämmelse)*

Landskapsregeringen fastställer senast den 15 oktober ett basbelopp per undervisningstimme för medborgarinstitut för det följande verksamhetsåret. Basbeloppet fastställs med nettodriftskostnaden år 2005 per undervisningstimme som grund. Beloppet justeras med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland.

18 §. Kommunernas betalningsandelar

När en kommun enligt lag är skyldig att finansiera sin andel av driftskostnaderna för undervisning förlagd till kommunen, skall kommunens betalningsandel om inte annat avtalas i fråga om medborgarinstitut räknas ut så att från de faktiska driftskostnaderna för hela medborgarinstitutets verksamhet i landskapet dras av den landskapsandel huvudmannen erhållit. Kommunerna debiteras slutligen nettokostnaden i förhållande till antalet undervisningstimmar i var och en kommun.

4 kap. Landskapsandel för driftskostnaderna inom kulturverksamheten**19 §.** (1998/27) *Kalkylerad landskapsandelsgrund*

Den mot bosättningsstrukturgrupperingen svarande landskapsandelen för en kommuns biblioteksväsen beräknas på ett belopp som erhålls genom att kommunens invånarantal multipliceras med det för biblioteket bestämda basbeloppet.

Den mot bosättningsstrukturgrupperingen svarande landskapsandelen för kommunernas övriga kulturverksamhet beräknas på det belopp som erhålls genom en sammanräkning av

- 1) kommunens invånarantal multiplicerat med det för kulturverksamheten fastställda basbeloppet,
- 2) kommunens invånarantal multiplicerat med det för idrottsverksamheten fastställda basbeloppet samt
- 3) kommunens invånarantal multiplicerat med det för ungdomsarbetet fastställda basbeloppet.

20 §. (1998/27) *Landskapsandelskalan*

Kommunen får landskapsandel för kulturverksamheten genom att det enligt 19 § beräknade beloppet multipliceras med de landskapsandelsprocenter som bestäms enligt kommunens bosättningsstrukturgrupp enligt 2 mom.

Landskapsandelsprocenterna enligt de bosättningsstrukturgrupper som avses i landskapslagen (1993:73) om bosättningsstrukturgrupper är följande:

Bosättningsstrukturgrupp	Procent
1	30,00
2	30,00
3	30,00
4	25,00
5	25,00
6	25,00

7	20,00
8	20,00

(2007/71)

Den enligt bosättningsstrukturgrupp bestämda landskapsandelen för två eller flera kommuners gemensamma bibliotek skall beräknas i förhållande till kommunernas invånarantal.

21 §. (1998/27) *Basbeloppen för bibliotek*

Landskapsregeringen skall årligen senast den 15 oktober fastställa ett basbelopp per kommuninvånare för biblioteken för det följande verksamhetsåret. Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret. (2007/71)

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (1999/29)

21 §. (2007/72) *Basbelopp för bibliotek (Temporär bestämmelse, se ikraftträdelsebestämmelse)*

Landskapsregeringen fastställer senast den 15 oktober ett basbelopp per kommuninvånare för bibliotek för det följande verksamhetsåret. Basbeloppet fastställs med nettodriftskostnaden år 2005 per kommuninvånare som grund. Beloppet justeras med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland.

22 §. (1998/27) *Basbeloppen för kulturverksamhet, idrottsverksamhet och ungdomsarbete*

Landskapsregeringen skall årligen senast den 15 oktober fastställa ett basbelopp per kommuninvånare för kulturverksamheten, idrottsverksamheten och ungdomsarbetet för det följande verksamhetsåret. Basbeloppen fastställs på basen av föregående fastställelseårs basbelopp justerat med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen fastställelseåret. Vid fastställandet beaktas även de beräknade förändringarna i omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna under verksamhetsåret. (2007/71)

Närmare bestämmelser om vad som avses med förändring i kostnadsnivån och omfattningen och arten av landskapsandelsuppgifterna finns i 5 § landskapsandelslagen. (1999/29)

22 §. (2007/72) *Basbeloppen för kulturverksamhet, idrottsverksamhet och ungdomsarbete (Temporär bestämmelse, se ikraftträdelsebestämmelse)*

Basbeloppet för kulturverksamheten är 9,47 euro per kommuninvånare, basbeloppet för idrottsverksamheten är 64,91 euro per kommuninvånare och basbeloppet för ungdomsarbetet är 13,94 euro per kommuninvånare. Beloppen justeras med förändringen i kostnadsnivån enligt prisindex för den kommunala basservicen på Åland.

23 §. Kommuninvånare

Med kommuninvånare avses den som har hemkommun i kommunen enligt lagen om hemkommun. (1998/27)

Vid uträkningen av den landskapsandel för kommunen som avses i detta kapitel anses invånarantalet vid ingången av året före verksamhetsåret vara kommunens invånarantal.

5 kap. Landskapsandel för anläggningsprojekt

24 §. (2007/71) *Beviljande av landskapsandel för anläggningsprojekt*

Landskapsandel för anläggningsprojekt kan på ansökan beviljas kommuner i bosättningsstrukturgrupp 1. Landskapsandelen utgör 20 procent av kommunens kostnader för anläggningsprojektet, med beaktande av vad som anges i 30 §.

25 §. *Anläggningsprojekt*

Med anläggningsprojekt avses byggande, anskaffning, grundlig reparation eller motsvarande åtgärder i fråga om lokaler som utgör en funktionell helhet samt anskaffning av lös egendom i samband med sådana åtgärder, om åtgärdens beräknade totalkostnader uppgår till minst det belopp som fastställts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt. Anskaffning av markområde skall inte betraktas som ett anläggningsprojekt.

Som ett anläggningsprojekt kan även anses en åtgärd enligt 1 mom., om de beräknade kostnaderna underskrider det belopp som fastställts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt och om finansieringen av projektet skulle bli synnerligen betungande för kommunen eller kommunalförbundet.

26 §. *Finansieringsplan*

Landskapsregeringen skall årligen i samband med avgivandet av förslaget till budget anta en finansieringsplan för anläggningsprojekt som gäller undervisnings- och kulturverksamhet under de fem följande kalenderåren.

Finansieringsplanen skall innehålla:

- 1) de projekt som skall förverkligas under planperioden i prioritetsordning kalenderårsvis,
- 2) en beräkning av de projektkostnader som berättigar till landskapsandel och
- 3) en beräkning av den landskapsandel som skall betalas för projekten.

Kommun skall årligen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen bestämt tillställa landskapsregeringen ett förslag över de anläggningsprojekt som det är meningen att förverkliga inom kommunen under de fem följande åren.

27 §. *Projektplan*

Den som ansöker om landskapsandel skall i god tid året innan projektet beräknas inledas tillställa landskapsregeringen en projektplan över anläggningsprojektet.

Projektplanen skall innehålla följande uppgifter:

- 1) allmän beskrivning av projektet,
- 2) redogörelse i huvuddrag för behovet av att genomföra projektet,
- 3) beskrivning av tomt då fråga är om ny inrättning eller utvidgning av tidigare inrättning,
- 4) huvudritningar i skala 1:100 samt en kortfattad byggnadsbeskrivning,

- 5) tidtabell för projektets genomförande samt
- 6) en kostnadsberäkning för projektet.

28 §. *Fastställelse av anläggningsprojekt*

Landskapsregeringen fastställer på basis av projektplanen de anläggningsprojekt som skall inledas under verksamhetsåret.

Samtidigt med fastställande av anläggningsprojekt kan landskapsregeringen meddela sökanden ett förhandsbesked om de projekt som kan inledas året efter verksamhetsåret. Förhandsbeskedet är bindande för landskapsregeringen, då den fastställer de projekt som skall inledas följande år, om inte annat följer av landskapsbudgeten eller finansieringsplanen.

29 §. *Förverkligande av anläggningsprojekt*

Ett anläggningsprojekt skall påbörjas det år då fastställelsebeslutet enligt 28 § 1 mom. fattats eller året därpå.

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl på ansökan besluta att ett anläggningsprojekt får påbörjas innan det har fastställts.

30 §. *Landskapsandel för anläggningsprojekt*

För anläggningsprojekt betalas landskapsandel högst för de kostnader landskapsregeringen har fastställt. Om de faktiska kostnaderna för ett anläggningsprojekt är mindre än de kostnader som godkänts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt och som landskapsregeringen fastslagit, betalas landskapsandel för de faktiska kostnaderna.

Landskapsandel betalas inte för anläggningsprojekt vars kostnader är mindre än det belopp som fastställts i finansieringsplanen för anläggningsprojekt, om det inte är fråga om ett anläggningsprojekt som avses i 25 § 2 mom.

31 §. *Upphävd (2007/71).*

32 §. *Utbetalning*

Landskapsandel för ett anläggningsprojekt betalas till kommunen eller kommunalförbundet månatligen senast den 20 varje månad i lika stora rater under den tid projektet beräknas pågå. Den första raten skall betalas ut månaden efter den månad då meddelandet om att projektet inletts har inkommit. Om projektet på det sätt som avses i 29 § 2 mom. har inletts innan det har fastställts, skall dock den första betalningen betalas ut månaden efter den månad då fastställelsebeslutet fattades.

33 §. *Projektredovisning och landskapsandelsbeslut*

För fastställelse av den slutliga landskapsandelen skall den som fått landskapsandel för landskapsregeringen lägga fram en redovisning över kostnaderna för genomförandet av projektet. Projektredovisningen om de faktiska kostnaderna skall tillställas landskapsregeringen senast den 31 augusti under det år som följer efter det då anläggningsprojektet blev färdigt.

Landskapsregeringen skall fatta beslut om den slutliga landskapsandelen för anläggningsprojekt inom två månader efter att projektredovisningen lämnats in.

34 §. *Återbetalning av landskapsandel för anläggningsprojekt*

Det kan bestämmas att den del av den anskaffade egendomens gängse värde som motsvarar landskaps-

D 8 LL (1993:72) om undervisnings- och kulturverksamheten

andelen för anläggningsprojektet helt eller delvis skall återbetalas till landskapet, om egendomen överlåts till någon annan, om verksamheten upphör eller om egendomens användning varaktigt ändras så att egendomen inte kan användas för någon annan verksamhet som berättigar till landskapsandel.

Om egendom för vilken landskapsandel har erhållits förstörs eller skadas, kan det bestämmas att en motsvarande del av försäkrings- eller annan skadeersättning helt eller delvis skall betalas till landskapet eller dras av från landskapsandelen för ett nytt anläggningsprojekt.

Om återbetalningsskyldigheten och avdrag för ersättningar beslutar landskapsregeringen. Den som får landskapsandel skall inom sex månader efter det att de förändringar som avses i 1 och 2 mom. inträffat göra en anmälan till landskapsregeringen. Om det senare framgår att någon anmälan inte gjorts inom utsatt tid, skall en mot landskapsandel svarande del av egendomens gängse värde betalas till landskapet med en årlig ränta som motsvarar Finlands Banks grundränta, om inte landskapsregeringen beslutar annat.

6 kap. Sökande av ändring**35 §. Rättelseförfarande**

En kommun eller ett kommunalförbund, som inte nöjer sig med ett beslut om beviljande av landskapsandel för anläggningsprojekt eller med ett beslut som avses i 33 § 2 mom., har rätt att inom trettio dagar efter att ha fått del av beslutet framställa ett skriftligt rättelseyrkande hos landskapsregeringen. Till beslutet skall fogas en anvisning om rättelseyrkande.

36 §. Ändringssökande

I fråga om lagligheten av landskapsregeringens beslut med anledning av rättelseyrkande, i ett sådant beslut om återkrav av landskapsandel som avses i 34 § eller i beslut som avses i 41 § får besvär anföras hos högsta förvaltningsdomstolen enligt förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996). Om rätten att anföra besvär i andra beslut som har fattats med stöd av en bestämmelse i landskapsandelslagen, till vilken hänvisas i denna lag, gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 20 § landskapsandelslagen. (1998/27)

Ändring får inte sökas genom besvär i andra beslut än de som avses i 1 mom.

7 kap. Tillämpning av vissa bestämmelser i landskapsandelslagen**37 §. Betalning och återbetalning av landskapsandel**

På landskapsandelar som avses i denna lag skall dessutom tillämpas följande bestämmelser i landskapsandelslagen:

- 1) bestämmelsen i 16 § om betalning av utebliven förmån,
- 2) bestämmelsen i 17 § om återbetalning av grundlös förmån samt
- 3) bestämmelsen i 18 § om upphörande av betalningsskyldighet.

8 kap. Särskilda bestämmelser**38 §. Mottagare av landskapsandel för driftskostnader**

Landskapsandel för driftskostnader beviljas utan ansökan

- 1) hemkommunerna för elever i grundskolor,
- 2) huvudmannen för ett medborgarinstitut,
- 3) kommun eller enskild huvudman i fråga om kulturverksamhet samt
- 4) medlemskommunerna, om det är fråga om kulturverksamhet som ett kommunalförbund är huvudman för.

Landskapsandel för driftskostnader beviljas varje år senast den 11 januari.

39 §. Utbetalning

Den landskapsandel för driftskostnader som beviljats enligt 38 § 1 mom. utbetalas månatligen till landskapsandelstägaren från ingången av budgetåret i lika stora rater senast den 11 varje månad. I samband med utbetalningen beaktas utjämningen av landskapsandelarna i enlighet med landskapsandelslagen. (2003/91)

Justeringen av landskapsandelarna enligt 4 § landskapsandelslagen beaktas i samband med utbetalningen av landskapsandelen från och med november månad efter justeringen. Justeringen skall vara slutförd före utgången av verksamhetsåret. (1998/27)

3 mom. upphävt (1998/27).

Kommun som i enlighet med 18 § skall betala en betalningsandel till medborgarinstitutets huvudman skall två gånger om året, den första gången i februari och den andra gången i oktober, betala en betalningsandel till medborgarinstitutets huvudman om inget annat avtalats. (1998/27)

40 §. (1998/27) Skyldighet att lämna upplysningar

Kommunerna eller kommunalförbunden skall ge landskapsregeringen de upplysningar som behövs för att fastställa landskapsandelar enligt denna lag.

41 §. Vite

Om en kommun eller ett kommunalförbund vid ordnandet av landskapsandelsuppgifterna vägrar uppfylla en lagstadgad förpliktelse eller en förpliktelse om vilken stadgas eller bestäms med stöd av lag, kan landskapsregeringen vid vite tvinga kommunen, kommunalförbundet eller annan huvudman att uppfylla förpliktelsen.

42 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

9 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**43 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

44 §. Driftskostnader

För kostnader som uppkommit innan denna lag träder i kraft betalas landskapsstöd enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

45 §. Anläggningskostnader

De bestämmelser om anläggningskostnader som gällde när denna lag trädde i kraft skall tillämpas, om landskapsandel har beviljats, verksamhetsplan har godkänts, byggnadslov har beviljats eller något annat beslut om fastställande av landskapsandelsgrunderna har fattats före ikraftträdandet. På alla egendomsöverlåtelser och ändringar av användningssyften som har skett efter ikraftträdandet tillämpas 34 §.

Om [landskapsstyrelsen] har tillställts handlingar för beviljande av landskapsandelar för anläggningsprojekt innan lagen trädde i kraft och om det av dessa handlingar eventuellt kompletterat med tilläggsutredningar tillräckligt klart framgår de omständigheter som avses i 27 §, krävs inte en sådan projektplan som avses i paragrafen.

46 §. Enhetspris för undervisningsverksamhet år 1994

År 1994 beräknas enhetspriserna för undervisningsverksamheten i enlighet med 8-13 §§ på basis av 1990 års faktiska kostnader.

Vid bestämmandet av enhetspriserna för år 1994 skall även beaktas de förändringar som landskapsandelsuppgifterna och kostnadsnivån undergått åren 1991-1993, enligt vad som föreskrivs i 5 § landskapsandelslagen.

47 §. Enhetspris för bibliotek år 1994

Enhetspriserna för biblioteksväsendet för år 1994 skall i enlighet med 21 § beräknas utgående från 1990 års faktiska kostnader. Vid bestämmandet av enhetspriserna för år 1994 gäller även vad som föreskrivs i 46 § 2 mom.

Ikraftträdelsebestämmelse (2003/46):

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003.

Med avvikelse från 4 § fastställs de i paragrafen avsedda basbeloppen för verksamhetsåret 2003 i samband med avgivande av förslaget till budget för år 2003.

Denna lag skall beaktas även när landskapsandelen för driftskostnaderna till kommunerna för år 2003 enligt 38 § 2 mom. beviljas.

Med avvikelse från bestämmelserna i 39 § 1 mom. skall de landskapsandelar som betalats till kommunerna under år 2003 enligt de bestämmelser som var gällande innan denna lag har trätt i kraft kvittas mot de landskapsandelar som skulle ha betalats till kommunerna under år 2003 om denna lag varit gällande från och med den 1 januari 2003. Differensen fördelas i lika stora poster som läggs till eller dras ifrån de landskapsandelar kommunerna erhåller under de återstående månaderna av år 2003.

Ikraftträdelsebestämmelse (2003/47):

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2003 och tillämpas vid beräkningen av landskapsandelen för grundskolan och den särskilda landskapsandelen för träningsundervisningen för verksamhetsåret 2003.

Denna lag skall beaktas även när landskapsandelen för driftskostnaderna till kommunerna för år 2003 enligt 38 § 2 mom. beviljas.

Med avvikelse från bestämmelserna i 39 § 1 mom. skall de landskapsandelar som betalats till kommu-

nerna under år 2003 enligt de bestämmelser som var gällande innan denna lag har trätt i kraft kvittas mot de landskapsandelar som skulle ha betalats till kommunerna under år 2003 om denna lag varit gällande från och med den 1 januari 2003. Differensen fördelas i lika stora poster som läggs till eller dras ifrån de landskapsandelar kommunerna erhåller under de återstående månaderna av år 2003.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/71):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 med undantag av lagens 24 § som träder i kraft den 1 januari 2008.

Till den del lagen träder i kraft den 1 oktober 2007 tillämpas den första gången på landskapsandelar som beviljas för verksamhetsåret 2008, förutom när det gäller lagens 5, 17, 21 och 22 §§ som tillämpas första gången vid fastställande av basbeloppen för år 2009.

Till den del lagen träder i kraft den 1 januari 2008 skall lagen i dess tidigare lydelse tillämpas på anläggningsprojekt för vilka beslut om fastställande eller om förhandsbesked har fattats före detta datum.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/72):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas vid fastställande av basbeloppen för verksamhetsåret 2008.

D 9 Landskapslag (1993:73) om bosättningsstrukturgrupper**1 §. Lagens tillämpningsområde**

Denna lag tillämpas på indelningen av kommuner i bosättningsstrukturgrupper, om så är stadgat i någon annan landskapslag.

2 §. (2007/73) Bosättningsstrukturgruppering

Kommunerna placeras i åtta bosättningsstrukturgrupper. Placeringen bestäms på basen av befolkningstätheten per landkvadratkilometer.

Bosättningsstrukturgrupperna bestäms enligt följande:

Kommuntyp	Bosättningsstrukturgrupp
Kommuner med högst 6 invånare per kvadratkilometer landyta	1
Kommuner med över 6 men högst 11 invånare per kvadratkilometer landyta	2
Kommuner med över 11 men högst 18 invånare per kvadratkilometer landyta	3
Kommuner med över 18 men högst 24 invånare per kvadratkilometer landyta	4
Kommuner med över 24 men högst 30 invånare per kvadratkilometer landyta	5
Kommuner med över 30 men högst 36 invånare per kvadratkilometer landyta	6
Kommuner med över 36 men högst 42 invånare per kvadratkilometer landyta	7
Kommuner med över 42 invånare per kvadratkilometer landyta	8

D 10 LL (2007:14) om kompensation för förlust av skatteintäkter**3 §. Invånarantal**

Landskapsregeringen bestämmer bosättningsstrukturgrupperingen före utgången av april månad enligt uppgifter om invånarantalet i kommunen den 1 januari året före finansåret.

4 §. Förändringar i kommunindelningen

Sker i kommunindelningen för en kommuns vidkommande under kalenderåret förändringar som inte är ringa, bestäms kommunens bosättningsstrukturgrupp enligt de förhållanden som rådde vid ingången av året.

5 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/73):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas första gången när landskapsandelar beviljas för verksamhetsåret 2008.

D 10 Landskapslag (2007:14) om kompensation för förlust av skatteintäkter (2007/75)

1 §. (2007/75) Avdrag som berättigar till kompensation

Landskapsregeringen betalar kompensation till varje kommun för den förlust av skatteintäkter som orsakas av följande avdrag:

1) allmänt avdrag enligt 7a § kommunalskattelagen (1993:37) för landskapet Åland,

2) sjukdomskostnadsavdraget enligt 10 § kommunalskattelagen,

3) studieavdraget enligt 11 § kommunalskattelagen samt

4) studielåneavdraget enligt landskapslagen (1984:4) om avdrag vid kommunalbeskattningen för amortering på studielån.

Dessutom betalas en kalkylerad kompensation för förlust av skatteintäkter som orsakas av resekostnadsavdraget enligt 8 § kommunalskattelagen. Kompensationen för resekostnadsavdraget beräknas med skillnaden mellan självriskandelen enligt 8 § kommunalskattelagen och självriskandelen enligt 93 § inkomstskattelagen (FFS 1535/1992) som grund.

2 §. Kompensationsbelopp

Kompensationen för förlust av skatteintäkter betalas skatteårsvis och beloppet bestäms med uppgifterna om debiterad skatt som grund. Kompensationsbeloppet fastställs så snart som möjligt efter att beskattningen har slutförts.

3 §. Förskott

Under skatteåret betalas kompensationen för förlust av skatteintäkter i förskott. Kommunens förskottsbelopp beräknas med kommunens inkomstskattesats och utfallet av tidigare beskattning som grund samt med beaktande av förändringar som skett därefter och som kan anses ha betydelse för den slutliga kompensationens storlek.

4 §. Avräkning

Skillnaden mellan förskottsbelopp och kompensationsbelopp avräknas i samband med nästa förskottsbetalning efter att kompensationsbeloppet har fastställts.

4a §. (2007/75) Kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst

Landskapsregeringen betalar kompensation till varje kommun för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst. Det belopp som skall fördelas mellan kommunerna bestäms årligen som 20,4564 procent av summan av den kapitalinkomstskatt som vid den senast slutförda beskattningen påförts jordbrukare, näringsidkare och yrkesutövare i landskapet.

Det belopp som avses i 1 mom. fördelas mellan de enskilda kommunerna i förhållande till beloppet av den skatt på kapitalinkomst som påförts jordbrukare, näringsidkare och yrkesutövare i respektive kommun vid de tre senast slutförda beskattningarna.

Vid betalning och fastställande av kompensation för uteblivna intäkter från beskattningen av kapitalinkomst tillämpas bestämmelserna i 2 §. Däremot tillämpas inte bestämmelserna om förskott och avräkning i 3 och 4 §§.

5 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2007 och tillämpas från och med skatteåret 2007.

Ikraftträdelsebestämmelse (2007/75):

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2007 och tillämpas från och med skatteåret 2008.

D 11 Landskapslag (1972:50) om räntestöd till kommuner för anskaffande av områden för bostadsproduktion

1 §. Räntestöd för lån, som kommun upptar för anskaffande av områden för bostadsproduktion och därtill anslutna behov, kan av [landskapsstyrelsen] beviljas på sätt i denna lag stadgas.

Lån, för vilket räntestöd erlägges, benämnes i denna lag räntestöds-kredit.

2 §. Räntestöd har till ändamål att förbättra kommunernas möjligheter att anskaffa lämpliga områden för bostadsproduktion och att därigenom främja en fortlöpande tillgång på områden för bostadsbyggnader av olika slag och därtill anslutna behov.

Förvärv av områden skall ske med särskilt beaktande av kommande års behov av bostadsproduktion.

3 §. I [ordinarie] årsstaten fastställs det högsta belopp vartill räntestöds-krediterna i stöd av denna lag varje år får uppgå.

4 §. [Landskapsstyrelsen] beslutar om den kredit som skall godkännas såsom räntestöds-kredit. Räntestöds-kredit får icke uppgå till högre belopp än områdets anskaffningspris.

Såsom räntestöds-kredit kan godkännas kredit som för i denna lag avsedda ändamål beviljas av kreditanstalt, som står under offentlig tillsyn.

5 §. Förutsättning för godkännande av räntestöds-kredit är att priset på det förvärvade eller för förvärv avsedda området med beaktande av läget och omständigheterna i övrigt är skäligt och att området med hänsyn till läge, mark och övriga förhållanden kan anses lämpligt att användas för bostadsproduktion och därtill anslutna behov.

6 §. Lånetiden för i denna lag avsedd räntestöds-kredit får vara högst 20 år.

7 §. Angående den ränta kreditanstalt högst får uppbara på räntestöds-krediter, som beviljats i stöd av denna lag, gäller vad därom i riket är stadgat.

8 §. Den till kommun av landskapsmedel utgående andelen av räntan på räntestöds-kredit fastställs årligen i [ordinarie] årsstaten.

9 §. Räntestöd utbetalas till kreditanstalterna av landskapsmedel.

10 §. Tillsynen över användningen av räntestöds-krediter enligt denna lag utövas av [landskapsstyrelsen].

Kreditanstalt skall övervaka, att räntestöds-kredit användes för det ändamål som förutsattes i beslutet om dess beviljande och i enlighet med stadgandena i denna lag och med stöd därav utfärdade bestämmelser. Den som erhållit räntestöds-kredit är skyldig att lämna kreditanstalten för tillsynen nödiga uppgifter.

Kreditanstalt och den som erhållit räntestöds-kredit är skyldig att lämna [landskapsstyrelsen] de uppgifter som erfordras för konstaterande av att kreditvillkoren iakttagits.

11 §. Har kommun använt medel av räntestöds-kredit för annat ändamål än vad som avses i denna lag, lämnat väsentligt vilseledande uppgifter vid ansöknings- eller kredit eller hemlighållit omständighet av väsentlig betydelse för kreditens beviljande eller vägrat lämna i 10 § avsedda uppgifter, kan [landskapsstyrelsen] förklara det beviljade räntestödet förverkat.

Kommunen kan härvid förpliktas att helt eller delvis till landskapet återbetala den av landskapsmedel erlagda räntegottgörelsen samt dessutom i årlig straffränta erlagga två procent på kreditbelopp från den dag det lyfts.

12 §. Har med räntestöds-kredit anskaffat område i sin helhet eller till största delen sålts eller har området tagits i bruk för annat än bostadsproduktionsändamål och därtill anslutna behov eller har omständigheterna förändrats så, att de villkor som gäller för räntestöds-kredit icke längre uppfylles, eller föreligger eljest skäl därtill, kan [landskapsstyrelsen] helt eller delvis inställa utbetalningen av räntestöd från och med den tidpunkt, då ovan avsedd förändring i förhållandena inträtt eller området begynt nyttjas i strid med bestämmelserna.

Har räntestöd redan erlagts efter den i 1 mom. avsedda tidpunkten, kan kommunen åläggas att återbetala denna del av räntestödet i dess helhet eller till någon del.

13 §. I beslut som givits med stöd av denna lag, med undantag av beslut som avses i 11 och 12 §§, får ändring ej sökas genom besvär. Oaktat besvär anförts,

kan i 11 och 12 §§ avsett beslut omedelbart verkställas.

14 §. Vad i [94 § 1 mom. landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland och 96 § 1 mom. 2 punkten landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad] är stadgat angående underställning av kommuns fullmäktiges beslut om upptagande av lån tillämpas icke på räntestöds-kredit.

15 §. Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

D 12 Landskapsförordning (1973:47) om räntestöd till kommuner för anskaffande av områden för bostadsproduktion

1 §. Ansökan om räntestöds-kredit skall göras i den ordning [landskapsstyrelsen] föreskriver. Till ansökan skall fogas av [landskapsstyrelsen] föreskriven utredning.

2 §. Kredit får godkännas såsom räntestöds-kredit för anskaffning av bostadsområde endast om ansökan därom har tillställts [landskapsstyrelsen] senast inom tre månader från den tidpunkt, då vederbörande kommunala myndighets beslut om förvärv av området har vunnit laga kraft.

3 §. Kreditanstalt skall hos [landskapsstyrelsen] särskilt för varje halvår ansöka om räntegottgörelse för räntestöds-kredit. Ansökan skall innehålla de uppgifter som erfordras för beräkning av räntegottgörelsen och övrig av [landskapsstyrelsen] föreskriven utredning.

4 §. Av skuldebrev som upprättas för räntestöds-kredit skall framgå vad i 11 och 12 §§ landskapslagen om räntestöd till kommuner för anskaffande av områden för bostadsproduktion är stadgat om förlust av räntestöd och därmed förenade följder.

5 §. Kommun skall i enlighet med de närmare bestämmelser [landskapsstyrelsen] utfärdar lämna denna uppgifter om hur områden som har förvärvats med räntestöds-kredit utnyttjas.

D 13 Landskapslag (1977:77) om räntestöds-krediter till kommuner för främjande av företagsverksamheten

1 §. Ur landskapets medel kan erläggas räntestöd för krediter vilka beviljats landskapets kommuner för byggande av produktionsbyggnader och -konstruktioner för industriföretags, arbetsrörelser och turistföretags verksamhet.

Kredit, för vilken räntestöd erlagges, benämnes i denna lag räntestöds-kredit för kommuns produktionsbyggnader.

2 §. Då kommun erhåller i denna lag avsett räntestöd skall kommunen vid uppbärande av hyra eller annat vederlag bevilja företag som avses i 1 § en lättnad som motsvarar räntestödets storlek.

D 14 LL (1989:60) om landskapsunderstöd ...

3 §. [Landskapsstyrelsen] besluter vilka krediter som skall godkännas såsom räntestödkrediter för kommuns produktionsbyggnader.

Såsom räntestödkrediter för kommuns produktionsbyggnader kan godkännas krediter som för i denna lag avsedda ändamål beviljas av banker, kreditaktiebolag, Postbanken eller försäkringsanstalter, för vilka i denna lag användes den gemensamma benämningen kreditinrättning.

4 §. Överlåtes i denna lag avsedd produktionsbyggnad eller -konstruktion för vilken räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader beviljats, helt eller delvis, kan kreditinrättningen överföra krediten helt eller delvis såsom i denna lag avsedd räntestödkredit på mottagaren, om denne är i 1 § nämnt företag och [landskapsstyrelsen] godkänt överlåtelser.

5 §. Räntestödkrediter för kommuns produktionsbyggnader inom tilläggsstödsområde som avses i [landskapslagen (1976:10) den 2 mars 1976 om produktionsstöd] kan uppgå till högst 80 procent och inom andra områden till högst 50 procent av det totalbelopp, som upptagits i en godtagbar kostnadskalkyl för investering i sådan anläggningstillgång som avses i 1 §.

6 §. Den årliga ränta som gäldenär skall erlägga på räntestödkrediten för kommuns produktionsbyggnader är, efter i denna lag avsedd räntegottgörelse, inom tilläggsstödsområde fem procent och inom andra områden i landskapet sex procent.

Återbetalningstiden för räntestödkrediter för kommuns produktionsbyggnader får vara högst 20 år.

7 §. Användes för uppförandet av kommuns produktionsbyggnader eller -konstruktioner landskapslån eller -understöd eller sådana av kreditanstalt beviljade lån för vilka landskapet erlägger räntestöd, får det sammanlagda beloppet av dessa lån och räntestödkrediten för kommuns produktionsbyggnader, räknat i procent av det i godtagbar kostnadskalkyl upptagna totalbeloppet, icke överstiga de i 5 § nämnda procentsatserna.

8 §. [Landskapsstyrelsen] fastställer storleken av den ränta, som uppbäres för räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader, samt övriga lånevillkor.

9 §. Räntestödet gives kommunerna så att till kreditinrättningarna ur landskapets medel erlägges skillnaden mellan ovan i 8 § avsedd ränta och den ränta kommunerna enligt 6 § är skyldiga att erlägga.

Räntestöd betalas efter det att produktionsbyggnad eller -konstruktion färdigställts.

10 §. Tillsynen över räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader utövas av [landskapsstyrelsen].

Kreditinrättning skall övervaka att räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader användes för det ändamål som förutsattes i det beslut genom vilket den beviljats och enligt stadgandena i denna lag och enligt med stöd därav utfärdade bestämmelser. Den som erhållit räntestödkredit är skyldig att lämna kreditinrättningen för övervakningen behövliga uppgifter.

Kreditinrättningarna och den som erhållit räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader är skyldiga att lämna [landskapsstyrelsen] de uppgifter som erfordras för konstaterande av huruvida kreditvillkoren iakttagits. [Landskapsstyrelsen] äger även rätt att företaga granskningar hos kredittagaren.

11 §. De allmänna bestämmelser, vilka utfärdats angående sysselsättningsvillkoren i fråga om landskapets understöd och lån, tillämpas icke på räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader.

Jfr L 22, Landskapslag (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, 6 §.

12 §. Har den, som emottagit räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader använt kreditmedel för annat ändamål än det för vilket medlen beviljats eller vid ansökningen om kredit lämnat väsentligen oriktig uppgift eller hemlighållit omständighet av väsentlig betydelse för kreditens beviljande eller vägrat lämna i 10 § avsedd uppgift, kan [landskapsstyrelsen] förklara det beviljade räntestödet förverkat. Kredittagaren kan härvid förpliktas att helt eller delvis till landskapet betala den ur landskapets medel erlagda räntegottgörelsen samt dessutom en årlig straffränta på två procent av det vid varje tidpunkt lyftade kreditbeloppet.

13 §. Uthyres produktionsbyggnad eller -konstruktion, som uppförts med räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader, till annat än i 1 § avsett företag eller har förhållandena eljest blivit sådana, att kredittagaren icke längre uppfyller de för räntestödkredit för kommuns produktionsbyggnader stadgade eller föreskrivna villkoren, kan [landskapsstyrelsen] besluta att räntestöd icke längre skall erläggas ur landskapets medel, räknat från den tidpunkt då ovan avsedd uthyrning eller förändring av förhållandena bör anses ha ägt rum.

Har ur landskapets medel redan erlagts räntestöd efter den i 1 mom. avsedda tidpunkten, äger vad i 12 § är stadgat motsvarande tillämpning.

14 §. I beslut som fattats med stöd av denna lag, med undantag av beslut som avses i 12 och 13 §§, får ändring icke sökas genom besvär.

Oaktat besvär anförts kan i 12 och 13 §§ avsett beslut omedelbart gå i verkställighet.

15 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

16 §. (1979/54) Denna lag tillämpas på beviljade räntestödkrediter för kommuns produktionsbyggnader för vilka ansökningar inkommit till [landskapsstyrelsen] under åren 1977-1981 och som används för finansiering av investeringar vilka inleddes under åren 1977-1982.

D 14 Landskapslag (1989:60) om landskapsunderstöd för främjande av näringar i kommunerna

1 §. Kommun skall inom sitt område dra försorg om de uppgifter som hänför sig till främjande av näringar.

För dessa uppgifter kan i kommunen finnas en tjänst som näringsombudsman.

2 §. (1993/76) För skötseln av de uppgifter som anges i 1 § beviljas kommun landskapsandel i enlighet med landskapslagen (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna.

Se D 6, Landskapslag (1993:70) om landskapsandelar till kommunerna.

3 §. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1989, varvid landskapslagen (1975:34) om landskapsstöd för avlönande av kommunala näringsombudsmän upphävs. Bestämmelserna i 2 § tillämpas dock från den 1 januari 1989 i stället för motsvarande bestämmelser i den upphävda lagen.

D 15 Landskapslag (1977:10) om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund

1 §. Då i landskapslagen (1971:51) om vissa pensioner som skall betalas med landskapsmedel avsedd privat landskapsunderstödd institutionsverksamhet på grund av avtal övertages av kommun eller kommunalförbund, förflyttas den som är anställd hos institutionen om han samtycker därtill till motsvarande uppgift hos kommunen eller kommunalförbundet, såvida icke kommunens fullmäktige eller förbundsfullmäktige av vägande skäl beslutar annorlunda.

Se C 57, Landskapslag (1971:51) om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel.

2 §. Den som förflyttas till anställning hos kommun eller kommunalförbund äger rätt att komma i åtnjutande av de förmåner vederbörande tjänste- eller arbetskollektivavtal förutsätter.

3-4 §§. Upphävda (1987/18).

5 §. Har vid ovan i 1 § avsedd institutions pensionsregleringar även tillämpats lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/1961), kan kommunala pensionsanstalten och i lagen om pension för arbetstagare avsedd pensionsanstalt överenskomma om överförande av pensionsansvar såsom därom är stadgat i rikslag.

Se Lag om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund 5 §, (FFS 988/1975).

6 §. Har den som förflyttats till anställning hos kommun eller kommunalförbund det år, varunder eller vid vars utgång förflyttning skett, och därpå följande kalenderår med stöd av tjänste- eller arbetskollektivavtal erhållit sådan semester eller semesterersättning som intjänats i privat institutions tjänst, tillkommer kommunen eller kommunalförbundet av landskapets medel ersättning för en så stor del av utgifterna för semesterlönen, semesterersättningen och semesterpremien, som av den till semester berättigande tjänstgöringen motsvarar tjänstgöringen vid den privata institutionen.

LL (1977:10) om reglering av personalens ställning ... **D 15**

7 §. Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Ikraftträdelsebestämmelse (1987/18):

Denna lag träder omedelbart i kraft.

De lagrum som upphävts genom denna lag tillämpas likväl i de fall då i landskapslagen om reglering av personalens ställning vid privat institution, då institutionens verksamhet övertages av kommun eller kommunalförbund, avsedd förflyttning av person som varit anställd vid privat landskapsunderstödd institution till anställning hos kommun eller kommunalförbund har skett innan denna lag trätt i kraft.

D 16 Landskapslag (1979:29) om allmänna vatten- och avloppsverk

1 §. Med allmänt vatten- och avloppsverk avses i denna lag inrättning, som äges av kommun eller kommunalförbund eller godkänts såsom kommuns allmänna vatten- och avloppsverk och vars uppgift är att ombesörja vattenanskaffning och avloppsreglering i ett eller flera samhällen.

Vad i denna lag stadgas om allmänt vatten- och avloppsverk gäller i tillämpliga delar även inrättning, vars uppgift är att ombesörja antingen vattenanskaffning eller avloppsreglering i ett eller flera samhällen.

2 §. Med vattenanskaffning avses i denna lag leverans av vatten, främst för hushållsändamål, samt med avloppsreglering avledande och rening av avfalls-, regn- och dräneringsvatten.

3 §. Med allmänt vatten- och avloppsverks verksamhetsområde avses det område, inom vilket verket har ordnat eller skall ordna vattenanskaffning och avloppsreglering. Verksamhetsområdet bestäms av kommunens fullmäktige. Verksamhetsområdet skall vara ändamålsenligt och sådant, att vattenanskaffning och avloppsreglering inom detta kan ordnas och skötas ekonomiskt tillfredsställande.

4 §. Vatten- och avloppsverk, som icke äges av kommun eller kommunalförbund, godkännes såsom allmänt vatten- och avloppsverk av fullmäktige i den kommun, där det har sitt verksamhetsområde.

I 1 mom. avsett godkännande förutsätter att verket tillgodoser behovet hos en större grupp av konsumenter och att det kan anses förmå sköta sina uppgifter på vederbörligt sätt.

5 §. Allmänt vatten- och avloppsverk skall i den mån de ekonomiska förutsättningarna det medger utveckla vattenanskaffningen och avloppsregleringen inom sitt verksamhetsområde i enlighet med de krav som ställes av samhällets utveckling.

Om sanitära skäl eller behovet hos en större grupp av konsumenter eljest så kräver, skall kommunen svara för att åtgärder vidtages för ordnande av vattenanskaffning och avloppsreglering antingen på åtgärd av allmänt vatten- och avloppsverk, som är verksam inom kommunen, eller på annat lämpligt sätt.

D 16 LL (1979:29) om ... vatten och avloppsverk

6 §. Allmänt vatten- och avloppsverk är skyldigt att tillåta att fastighet, som är belägen inom dess verksamhetsområde, anslutes till verkets vattenledning och avlopp i enlighet med i 11 § avsedda allmänna anslutningsbestämmelser.

Vad i 1 mom. är stadgat om anslutning av fastighet gäller icke fastighet för industri, hotell eller andra därmed jämförbara inrättningar som i fråga om sin vattenförbrukning eller beskaffenheten eller mängden av det avfallsvatten, som skulle ledas i avloppen, skulle komma att försvåra det allmänna vatten- och avloppsverkets verksamhet eller dess möjligheter att på ett tillfredsställande sätt sköta sina uppgifter beträffande andra till verket anslutna fastigheter.

Angående skyldighet att ansluta sig till allmänt vatten- och avloppsverkets vattenledning och avlopp stadgas i landskapslagen (1967:36) om hälsovården.

Se K 1, Landskapslag (1993:60) om hälso- och sjukvården, 58 §.

7 §. På område, för vilket i byggnadslagen avsedd plan har fastställts eller håller på att utarbetas, får allmänt vatten- och avloppsverk icke anläggas så, att genomförandet av planen försvåras.

8 §. Till allmänt vatten- och avloppsverk hör alla för dess verksamhet erforderliga anläggningar och konstruktioner, såsom vattentäcker, vattenreningsverk, pumpstationer, vattencisterner och vattenledningar samt rör-, tunnel- och öppna avlopp, inspektions- och regnvattensbrunnar och andra med dessa jämförbara anläggningar samt pumpstationer och reningsverk för avfallsvatten. Till allmänt vatten- och avloppsverk hör likväl icke i 9 § avsedda vatten- och avloppsanordningar på fastighet.

9 §. Allmänt vatten- och avloppsverk skall för varje fastighet, som anslutes till verkets vatten- och avloppsledningsnät, bestämma särskilda förbindelsepunkter, vilka skall vara belägna i fastighetens omedelbara närhet, om ej synnerligt skäl föranleder annat. På område, för vilket stads- eller byggnadsplan icke har fastställts, får förbindelsepunkt icke förläggas längre bort än etthundra meter från närmaste byggnad som skall anslutas till ledningsnätet.

Med vatten- och avloppsanordningar på fastighet avses i denna lag till fastighet hörande vatten- och avloppsledningar, avsedda att anslutas till allmänt vatten- och avloppsverkets vattenledning och avlopp, samt tillbehör och anläggningar fram till förbindelsepunkten.

10 §. Vatten- och avloppsanordningar på fastigheter som är anslutna till allmänt vatten- och avloppsverk skall hållas i sådant skick att de ej medför olägenhet för verket.

Vid behov får allmänt vatten- och avloppsverk granska beskaffenhet, skick och funktion hos vatten- och avloppsanordningar på fastigheter som har anslutits eller anslutes till verkets ledningsnät.

11 §. Ägare av allmänt vatten- och avloppsverk kan utfärda allmänna bestämmelser såväl om anslutning till verket som om villkoren för rätten att utnyttja den service verket erbjuder. Bestämmelserna skall utformas så, att de är opartiska i fråga om dem som an-

sluter sig till verket och så, att dessas möjligheter att tillgodogöra sig de tjänster som verket tillhandahåller icke oskäligt begränsas eller försvåras.

12 §. Om anslutning till allmänt vatten- och avloppsverk samt anslutningsvillkoren ingås avtal mellan verket och den som ansluter sig till detta. Avtalet får icke strida mot de allmänna bestämmelser som avses i 11 §. Om det inbördes förhållandet mellan verket och den som ansluter sig till detta gäller dessutom vad därom är särskilt stadgat.

13 §. (2005/55) Priset på hushållsvatten som distribueras från vattenverk mot betalning i enlighet med landskapslagen (1967:36) om hälsovården skall senast den 31 december 2010 bestämmas så att det täcker kostnaderna för vattentjänsten. Avgifter skall bestämmas för förbrukningskategorierna industri, jordbruk och hushåll. Vid beräkningen beaktas miljö- och resurskostnader. Landskapsregeringen kan i landskapsförordning inta särskilda bestämmelser om ekonomisk analys av verksamhetens vattenanvändning.

Med undantag av kravet på beaktande av principen om kostnadstäckning i 1 mom. får gällande avgifter fortsättningsvis tillämpas om de inte äventyrar syftena och möjligheten att uppnå de mål för vattenkvalitet som följer av bestämmelserna i 4 kap. 1 § och 5 kap. 1 och 2 §§ i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland.

Närmare bestämmelser om avloppsvattenavgift finns i landskapslagen (1974:23) om avloppsvattenavgift.

Se E 27, Landskapslag (1974:23) om avloppsvattenavgift.

14 §. Om vatten- och avloppsanordningar i fastighet och deras beskaffenhet samt om utförande av installationsarbete gäller vad därom är särskilt stadgat.

15 §. Den som är anställd i allmänt vatten- och avloppsverkets tjänst eller som verket särskilt har befullmäktigat därtill är berättigad att i den omfattning som verkets planering, skötsel, drift och underhåll förutsätter röra sig på annan tillhörigt område och där vidtaga de åtgärder dessa syften betingar.

Innan i 1 mom. avsedda åtgärder vidtages, skall markägaren såvitt möjligt underrettas om dem och vederbörande ersättas för den olägenhet och skada som åtgärderna vållar.

16 §. Den som vid fullgörande av i denna lag stadgad uppgift fått vetskap om företags affärs- eller yrkeshemligheter får ej obehörigen röja eller nyttja dessa.

17 §. Underlåter allmänt vatten- och avloppsverk att iakttaga de bestämmelser som gäller dess verksamhet, kan landskapsregeringen vid vite eller vid äventyr att underlåtet arbete utföres på det allmänna vatten- och avloppsverkets bekostnad bestämma att det som orätmätigt har gjorts eller underlåtit skall rättas till.

Iakttar annat än kommun tillhörigt allmänt vatten- och avloppsverk icke de stadganden och bestämmelser som gäller verkets verksamhet, och upprepas försummelse trots fullmäktiges anmärkningar, eller visar det sig att verket icke förmår sköta sina

uppgifter på ett tillfredsställande sätt, kan fullmäktige återkalla sitt godkännande av verket såsom allmänt vatten- och avloppsverk.

Se C 2, Landskapslag (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

18 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

19 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

Lagen tillämpas på vatten- och avloppsverk i kommun- eller kommunalförbunds ägo som är i bruk då lagen träder i kraft, räknat från dagen för ikraftträdandet, och på verk av annat slag, räknat från den tidpunkt då det godkänns såsom allmänt vatten- och avloppsverk.

D 17 Landskapslag (1983:31) om understöd för vatten- och avloppsprojekt

1 §. För att främja vattenförsörjning, avloppsreglering och behandling av avloppsvatten samt användning av slam som uppstår i samband med behandlingen av avloppsvatten, kan understöd beviljas ur landskapets medel i enlighet med vad i denna lag stadgas.

2 §. (1990/43) Understöd kan beviljas kommun, kommunalförbund eller sammanslutning som bildats för vattenförsörjning eller avloppsreglering. Understöd kan även beviljas fastighetsägare eller med ägare jämförbar innehavare av fastighet.

3 §. (1990/43) Understöd kan beviljas för byggande av

- 1) anläggningar och konstruktioner som avses i 8 § landskapslagen (1979:29) om allmänna vatten- och avloppsverk,

- 2) slambehandlings- och komposteringsanläggningar,

- 3) vattenförsörjnings- och avloppsregleringsanläggningar samt anläggning för behandling av toalettavfall som behövs i projekt som gäller en viss fastighet eller i därmed jämförbara projekt samt vattenledningar och avlopp utanför byggnaden.

4 §. Förutsättning för att understöd skall kunna beviljas är:

- 1) att en godtagbar plan jämte kostnadsförslag uppgjorts;

- 2) att kostnaderna för projektet är skäligen;

- 3) att det av ekonomiska, sanitära, sociala, regionala eller därmed jämförbara skäl är ändamålsenligt att stödja projektet;

- 4) att, i fråga om projekt som gäller enbart vattenförsörjning, avledning och behandling av avloppsvattnet ordnats eller ordnas i samband med understödsprojektet;

- 5) att, i fråga om projekt som gäller enbart avledning av avloppsvatten, vattenförsörjning och behandling av avloppsvattnet ordnats eller ordnas i samband med understödsprojektet; samt

- 6) att, i fråga om projekt som gäller byggande av reningsverk för avloppsvatten, reningsnivån motsvarar de krav som [landskapsstyrelsen] uppställer.

Om särskilda skäl föreligger, kan understöd beviljas utan iakttagande av vad i 1 mom. 4 och 5 punkterna sägs.

5 §. Understöd beviljas på grundvalen av de godkända totala kostnaderna för planeringen och byggandet av anläggningen eller konstruktionen. Understödet får uppgå till högst 30 procent av kostnaderna. Har den som ansöker om understöd för samma projekt beviljats även lån ur landskapets medel eller lån för vilket räntestöd utges ur landskapets medel, får det sammanlagda beloppet av understödet och sådant lån uppgå till högst 60 procent av kostnaderna.

Utän hinder av vad som sägs i 1 mom. får understöd uppgå till högst 50 procent av kostnaderna, om det av vattenvårdsskäl ställs särskilt stränga krav på behandling och avledning av avloppsvatten eller om projektets huvudsakliga verkningsområde ligger i en glesbygd och det anses särskilt nödvändigt av sociala skäl eller hälsoskäl. Om lån som avses i 1 mom. beviljats får understödet tillsammans med sådant lån uppgå till högst 80 procent av kostnaderna. (1990/43)

6 §. (1990/43) Vid prövning av ansökan om understöd skall hänsyn tas till projektets betydelse för säkerställande av vattentillgången eller för vattenvården, kostnaderna för ordnande av vattenvården samt till sökandens möjligheter att för projektet erhålla annat stöd ur landskapets medel.

7 §. (1990/43) Understöd erläggs i en eller flera rater. Understöd som betalas i en rat erläggs när kostnaderna förfallit till betalning och arbetet avslutats så att anläggningen eller konstruktionen konstaterats fungera på ett godtagbart sätt. Den sista raten i fråga om understöd som betalas i flera rater skall utgöra minst 20 procent av det beviljade beloppet och erläggs efter att arbetet avslutats på ett godtagbart sätt och redovisningen granskats.

8 §. Ansökan om understöd prövas av [landskapsstyrelsen]. I samband med att beslut om beviljande av understöd fattas kan [landskapsstyrelsen] ställa villkor för projektets påbörjande, genomförande och slutförande. (1990/43)

[Landskapsstyrelsen] handhar övervakningen av hur understöd används. Den som har beviljats understöd är skyldig att lämna [landskapsstyrelsen] de uppgifter som erfordras för övervakningen.

9 §. [Landskapsstyrelsen] kan besluta att understöd eller del därav skall återbetalas till landskapet, om understödet erlagts på felaktiga grunder, om den som beviljats understödet lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter eller om han inte följer denna lag och med stöd därav lämnade direktiv. [Landskapsstyrelsen] kan besluta att det skall utgå en årlig ränta uppgående till högst 12 procent på det belopp som återkrävs, räknat från den dag understödet utbetalades.

10 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

11 §. Denna lag träder i kraft den 1 september 1983.

D 17 LL (1983:31) om understöd för vatten- och avloppsprojekt

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1974:24) den 28 mars 1974 om understöd för vattenvård.

Ikraftträdelsebestämmelse (1990/43):

Denna lag träder i kraft den 15 juni 1990. För understöd som beviljats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid tiden för beviljandet.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter kan vidtas innan lagen träder i kraft.